

NOZARU MINISTRIJU PRIORITĀTES OECD KOMITEJĀS UN REKOMENDĀCIJU IEVIEŠANA

Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komiteja

OECD Ekonomikas pārskats par Latviju

- 2017.gada 15.septembrī Rīgā OECD Ģenerāļsekretārs Anhels Gurijs (*Angel Gurría*) prezentēja otro OECD Ekonomikas pārskatu par Latviju (pirmais pārskats tika prezentēts 2015.gada 25.februārī).
- OECD Ekonomikas pārskats par Latviju ietver Latvijas tautsaimniecības attīstības un īstenotas struktūrpolicies analīzi, kā arī sniedz rekomendācijas ekonomikas politikas pilnveidošanai.
- Galvenās 2017. gada OECD Ekonomikas pārskata par Latviju **rekomendācijas:**

Fiskālās politikas izmantošana strukturālo reformu prioritāšu atbalstam:

- mazināt nodokļu slogu zemo algu saņēmējiem;
- palielināt ieņēmumus no nodokļiem nekustamajam īpašumam un enerģijai;
- paplašināt uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, atceļot nodokļa atvieglojumus;
- turpināt ES fiskālo noteikumu ievērošanu un pilnībā izmantot fiskālo telpu, t.sk. elastības mehānismus, lai finansētu strukturālās reformas;
- stiprināt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB) finansiālo neatkarību;
- labāk izmantot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nodokļu saistību izpildes veicināšanā;
- novērst politisko ietekmi tiesnešu iecelšanas procesā.

Produktivitātes veicināšana un labāku ekonomisko iespēju nodrošināšana visiem iedzīvotājiem:

- palielināt stipendijas profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem no ģimenēm ar zemiem ienākumiem;
- palielināt stipendijas augstskolu studentiem un koncentrēt tās uz studentiem no trūcīgām ģimenēm;
- pastiprināt tiesnešu specializāciju;
- palielināt valsts finansējumu pētniecības programmām, kurās ir labi novērtēšanas rezultāti;
- pielietot izmaksu-ieguvumu analīzi lieliem nacionālajiem infrastruktūras investīciju projektiem līdzīgi kā tas notiek ar no ES fondiem finansētiem projektiem.

Pieejamības uzlabošana veselības aprūpes pakalpojumiem, mājokļiem un darbvietām:

- uzlabot juridisko noteiktību īres tirgus regulējumā un veicināt ārpustiesu strīdu risināšanu;
- vienkāršot administratīvās procedūras būvatļauju saņemšanā;

- palielināt finansējumu zemo izmaksu īres mājokļiem teritorijās ar pieaugošo nodarbinātību;
 - paplašināt darbaspēka mobilitātes programmu;
 - mazināt pacientu tiešos maksājumus veselības aprūpē, it īpaši trūcīgajiem;
 - uzlabot galvenos pakalpojumu kvalitātes un snieguma rādītājus veselības aprūpē nacionālajā, pašvaldību un pakalpojumu sniedzēju līmenī;
 - izveidot politikas koordinācijas platformu starp Rīgas pašvaldību un tām pašvaldībām, no kurām iedzīvotāji migrē uz Rīgu;
 - samazināt obligātās privātās pensiju sistēmas pārvaldīšanas izmaksas, piemēram, ieviešot zemo izmaksu fondu kā izvēli pēc noklusējuma principa.
- Šobrīd visu augstākminēto rekomendāciju izpilde ir procesā:
 - 2018.gada 1.janvārī ir stājusies spēkā jaunā nodokļu reforma;
 - Tiek stiprināta tiesībsargājošo iestāžu, t.sk. KNAB kapacitāte. Notiek pakāpeniska apgabaltiesu darbības teritorijā esošo rajonu (pilsētu) tiesu teritoriju apvienošana un rezultātā tiek stiprināta tiesnešu specializācija. Tāpat tiek uzlabots ārpus tiesu strīdu risināšanas process;
 - Tiek īstenotas reformas veselības aprūpē ar mērķi uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un pieejamību pakalpojumiem;
 - Tiek attīstīta Atbalsta programma īres namu būvniecībai reģionos;
 - Paplašināta darbaspēka mobilitātes programma;
 - Juridiskā noteiktība īres tirgus regulējumā tiks būtiski uzlabota līdz ar jaunā Dzīvojamu telpu īres likuma stāšanos spēkā.
 - 2018.gada pavasarī Ekonomikas ministrija uzsāka darbu pie nākamā Latvijas Ekonomikas pārskata 2019 sagatavošanas. Ir panākta vienošanās ar OECD par nākamā pārskata tēmu. Pārskatam plānotas divas daļas vispārīgā un tematiskā, kurā tiks analizēti produktivitātes jautājumi. Pirmā OECD pārstāvju vizīte pārskata sagatavošanai ir plānota no 8.-12.oktobrim.
 - Ekonomikas ministrija aktīvi iesaistās citu OECD dalībvalstu ekonomisko pārskatu analīzē. Latvijas viedokļa sagatavošanā par šiem pārskatiem tiek iesaistītas arī citas nozaru ministrijas, un nākotnē šādu sadarbību būtu nepieciešams stiprināt. Latvija ir noteikta kā vērtētājvalsts Portugālei un Austrijai. 2018.gada 17.decembra Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komitejas sēdē Latvijai būs jāsniedz vērtējums par OECD Ekonomikas pārskata projektu par Portugāli, bet 2019.gada 23.maijā par OECD Ekonomikas pārskata projektu par Austriju.

Ekonomiskās politikas komiteja

- Ekonomiskās politikas komitejas darbības virsmērķis ir sabalansētas un ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes veicināšana, ievērojot sociālos un vides aspektus. Komiteja sniedz ieguldījumu atbildīgas strukturālās, fiskālās un monetārās politikas veidošanā un finanšu stabilitātes nodrošināšanā OECD dalībvalstīs. Turklāt Ekonomiskās politikas komitejas ietvaros pastiprināta uzmanība tiek pievērsta produktivitātes jautājumam – analīze par produktivitātes izmaiņu dinamiku un faktoriem, kas to nosaka, kā arī pasākumu, kas nodrošinātu produktivitātes izaugsmes pieaugumu, izstrāde.

- Produktivitātes analīze ir starp prioritārajiem jautājumiem arī Latvijā, tādējādi Finanšu ministrija un Ekonomikas ministrija regulāri seko OECD pētījumiem par produktivitāti un piedalās pasākumos, ko organizē OECD Globālās produktivitātes forums, lai attīstītu un nostiprinātu izpratni un analītisko kapacitāti par produktivitātes nozīmi, riskiem un izaicinājumiem.
- Īstermiņa ekonomisko prognožu darba grupas ietvaros Finanšu ministrija veic pārrunas un nodrošina informāciju par makroekonomisko rādītāju izaugsmes prognozēm un vispārējās valdības budžeta datiem.
- Balstoties uz sniegto informāciju, OECD sagatavo izvērtējumu par Latvijas ekonomisko situāciju un izstrādā ekonomiskās izaugsmes prognozes. Tāpat FM, izstrādājot tautsaimniecības izaugsmes prognozes, izmanto OECD globālās ekonomiskās attīstības vērtējumu un pasaules izaugsmes prognozes, kas sniedz padziļinātu informāciju par ārējās vides situāciju, tās izmaiņām un potenciālo ietekmi uz Latvijas ekonomikas perspektīvām.

Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupa (WGB)

- 2017. gada 17. oktobrī WGB plenārsēdes laikā tika izskatīts Latvijas rakstiskais ziņojums¹ par 2. fāzes rekomendāciju izpildi (*Phase 2 follow up report*). WGB dalībvalstis, izvērtējot Latvijas sniegto informāciju, secināja, ka Latvija ir īstenojusi būtiskus pasākumus, lai izpildītu 2. fāzes rekomendācijas. Kopumā no 44 izteiktajām rekomendācijām Latvija pilnībā izpildīja 26, daļēji 13, savukārt piecas tika atzītas par neizpildītām.
- Latvijas rakstiskais ziņojums tika sagatavots, balstoties uz Tieslietu ministrijas apkopoto informāciju, ko atbildīgās institūcijas sniedza par visu 2. fāzes rekomendāciju izpildes progresu atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 30 45. §) "Par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas 2. fāzes Latvijas novērtējuma ziņojumu, tajā izteiktajām rekomendācijām un to izpildes nodrošināšanu" 2. punktā noteiktajam. Ministru kabineta 2018. gada 27. marta sēdes laikā tika pieņemts zināšanai Tieslietu ministrijas izstrādātais informatīvais ziņojums "Par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas 2. fāzes Latvijas novērtējuma ziņojumā izteikto rekomendāciju izpildes novērtējumu", kurā tika atspoguļota visa informācija par visu 2. fāzes rekomendāciju izpildi un WGB novērtējums par izpildi.
- Ievērojot noteiktu rekomendāciju izpildes gaitu un rekomendāciju saturu, Latvijai tika noteikts pienākums sniegt papildu ziņojumu par šo rekomendāciju izpildi 2018. gada oktobra WGB plenārsēdē.
- 2018. gada oktobra WGB plenārsēdē tiks izskatīts Latvijas papildu ziņojums par noteiktu 2. fāzes rekomendāciju izpildi. Tādējādi laika posmā no 2017. gada jūlija līdz 2018. gada jūlijam attiecībā uz sadarbību ar WGB Latvijas prioritāte bija pilnvērtīgi un savlaicīgi izpildīt rekomendācijas, par ko jāsniedz papildu ziņojums:
 - trauksmes cēlēju aizsardzība;

¹ Latvijas 2. fāzes rekomendāciju izpildes ziņojums kopā ar WGB novērtējumu tika publiskots 2017. gada 4. decembrī un ir pieejams OECD mājaslapā: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/latvia-oecdanti-briberyconvention.htm>.

- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanu un apkarošana;
- Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja personālpolitika;
- ārvalstu amatpersonas kukuļošanas noziedzīgā nodarījuma atbilstību OECD 1997. gada 21. novembra Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos (turpmāk – Konvencija) 1. panta prasībām, kā arī aktuālo informāciju attiecībā uz izmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai tiesā esošām ārvalstu amatpersonu kukuļošanas lietām.
- Būtiska prioritāte ir gatavošanās Latvijas 3.fāzes novērtējumam, kas uzsāksies 2019. gadā. Provizoriski WGB šobrīd plāno Latvijas 3.fāzes novērtējuma ziņojumu skatīt 2019. gada oktobra plenārsēdē. Lai uzsāktu savlaicīgu gatavošanos minētajam novērtējumam, 2018. gada 13. jūlijā Tieslietu ministrija rīkoja kārtējo Uzraudzības komitejas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas izteikto rekomendāciju izpildē (turpmāk – Uzraudzības komiteja) sanākumi, kuras laikā tās locekļi tika informēti par gaidāmo novērtējumu.
- Latvijas atbilstības Konvencijas prasībām izvērtējums notiek WGB veikto regulāro novērtējuma ietvaros. Pārskata periodā tika īstenoti pasākumi un uzdevumi, kas vērsti uz 2. fāzes rekomendāciju izpildi un detalizētāka informācija ir atrodamā informatīvajā ziņojumā, kā arī notika gatavošanās gaidāmajam 3.fāzes novērtējumam.
- MONEYVAL š.g. jūlijā apstiprināja Latvijas piekto savstarpējā novērtējuma ziņojumu un atbilstoši MONEYVAL rekomendācijām ir izstrādāts rīcības plāns, lai ieviestu MONEYVAL rekomendācijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā. Rīcības plāns tika apstiprināts Ministru kabinetā 2018. gada 25. septembrī.

Korporatīvās pārvaldības komiteja

- Tieslietu ministrija sadarbībā ar NASDAQ Riga, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūtu un Baibas Strupiņas juridisko biroju pabeidza darbu pie G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principu tulkojuma latviešu valodā.²
- Principu tulkojums ļaus Latvijas kapitālsabiedrībām ērtā un viegli uztveramā veidā iepazīties ar aktuālākajām tendencēm korporatīvās pārvaldības jomā un smelties iedvesmu labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai savā ikdienas praksē. G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principi tiek izmantoti arī darbā pie NASDAQ Riga Korporatīvās pārvaldības principu^[1] pārskatīšanas un aktualizēšanas, iestrādājot tajos jaunāko labo praksi un principus labas korporatīvās pārvaldības ievērošanai. Darbs pie NASDAQ Riga Korporatīvās pārvaldības principu aktualizēšanas ir uzsākts 2018. gada sākumā un plānots, ka minēto principu jaunā redakcija varētu tikt apstiprināta 2019. gada laikā.

² Tulkojums ir publicēts Tieslietu ministrijas mājaslapā (<https://www.tm.gov.lv/lv/cits/oced-g20-korporativas-parvaldibas-principi>), kā arī saite uz to ievietota OECD mājaslapā (<http://www.oecd.org/corporate/principles-corporate-governance.htm>)

- 2017. un 2018. gadā ar Eiropas Sociālā fonda projekta “Justīcija attīstībai” atbalstu Latvijā tika veikts tieslietu sistēmas novērtējums, tostarp aplūkojot arī komerciesību jomu.
 - Komerctiesību jomas novērtējuma “Tiesiskums komercdarbībai un iekļaujošai izaugsmei Latvijā” mērķis bija identificēt Komerclikuma regulējuma un tā piemērošanas prakses stiprās puses un trūkumus, kā arī uz komersantiem vērsto tieslietu sistēmas pakalpojumu kvalitāti un nepieciešamos uzlabojumus, nodrošinot draudzīgu tiesisko vidi attiecībā ar valsts iestādēm.
 - Novērtējumu veica OECD eksperti, un novērtējuma rezultāti tika prezentēti Tieslietu ministrijas, Tiesu administrācijas un Saeimas kopīgi rīkotajā pasākumā 2018. gada maijā. Novērtējumā izteiktās rekomendācijas tiks izvērtētas un iekļautas nākamajā Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plānā.
 - Projekta “Justīcija attīstībai” projekta ietvaros 2018. gada jūlijā Rīgā norisinājās OECD konferences un apaļā galda diskusija “Vienlīdzīga pieeja tiesiskumam”. Augsta līmeņa diskusiju atklāja un tajā piedalījās tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs un OECD ģenerālsēkretārs, kā arī tieslietu ministri un tieslietu ministriju pārstāvji no vairākām OECD dalībvalstīm un partneru valstīm. Tika pārrunāta OECD dalībvalstu un partneru valstu labākā prakse un attīstība, lai stiprinātu sabiedrības pieeju tiesiskumam, vēršot uzmanību uz vajadzību un prioritāšu noteikšanu, kā arī tehnoloģiju ietekmi tiesiskuma nodrošināšanā, tostarp mākslīgā intelekta izmantošanu. Pasākumā tika aplūkoti šādi jautājumi - pieejas tiesiskuma stiprināšanai, sabiedrības izpratne par juridiskajiem jautājumiem, tiesnešu iesaiste, tiesiskuma nodrošināšana mazāk aizsargātajām sabiedrības grupām un iniciatīvām, kas sniedz uzņēmējdarbības sektora pieeju tiesiskumam.

Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība

- Darba grupas darbības galvenās prioritātes 2017. un 2018. gadā saistītas ar:
 - pētījuma izstrādi par godīga un atbildīga biznesa prakses un pretkorupcijas pasākumu īstenošanu valsts kapitālsabiedrībās un atbilstošu pretkorupcijas un godprātīgas uzņēmējdarbības vadlīniju izstrāde;
 - starptautiskos darījumos iesaistītu valsts kapitālsabiedrību darbība un informācijas atklātība (paredzot izstrādāt globālu informācijas atklāšanas standartu starptautiskā mērogā aktīvām valsts kapitālsabiedrībām) konkurences neitralitātes principa kontekstā;
 - OECD paplašināšanās process, kura ietvaros notika Lietuvas un Kostarikas izvērtējuma ziņojumu izskatīšana slēgtajās darba grupas sēdēs;
 - privatizācijas prakses rokasgrāmatas (*Privatisation Primer*) izstrāde.

Latvijai nozīmīgas prioritātes OECD Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības un privatizācijas prakses darba grupas turpmākajā darbībā:

- privatizācijas labākās prakses izpēte, ņemot vērā, ka tiek turpināta valstij piederošo mazākuma daļu privātajās kapitālsabiedrībās atsavināšana, kā arī ir uzsākta diskusija par valsts kapitālsabiedrību akciju iespējamu daļēju kotēšanu biržā un obligāciju emisiju kapitāla piesaistei;
- OECD pretkorupcijas un godprātīgas uzņēmējdarbības vadlīniju izstrāde, ņemot vērā

OECD veiktā pētījuma par godprātīgas uzņēmējdarbības prakses īstenošanu valsts kapitālsabiedrībās secinājumus.

- Kā iespējamās jaunās prioritātes 2019.-2020. gadam turpmākai izpētei izvirzītas izpētes veikšana par valstij piederošām finanšu institūcijām, to pārvaldību un līdzdalības tajās regulējumu, kā arī sub-nacionālajam līmenim un pašvaldībām piederošo kapitālsabiedrību pārvaldību.
- Ņemot vērā pašvaldībām piederošo kapitālsabiedrību nozīmīgo apjomu Latvijā un nepietiekami apzināto praksi pašvaldību kapitālsabiedrību veidošanā un pārvaldībā, kā iespējamu prioritāti turpmākajā darba grupas darbībā Latvija varētu atbalstīt pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības prakses izpēti, jo īpaši to vērtējot no līdzdalības kapitālsabiedrībā pamatojuma un konkurences neitralitātes principa nodrošināšanas viedokļa.

OECD rekomendāciju izpilde

- OECD 2017. gada martā Latvijai sniedza vairākas pēc iestāšanās rekomendācijas publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldības jomā:
 - padarīt stingrākus kapitālsabiedrību padomju neatkarīgo locekļu atlases kritērijus;
 - stiprināt kapitālsabiedrību padomju neatkarību un novērst tādu nosacījumu kā padomes pienākumu saskaņot ar akcionāru iecerāmās valdes sastāvu vai atsaukšanu iekļaušanu statūtos vai citos regulējošos aktos;
 - atcelt pienākumu saskaņot ar kapitāla daļu turētāju iepirkumus, kuru līgumsumma pārsniedz 142 000 euro, precizēt jēdziena “nefinanšu mērķis” saturu un to izmaksu uzrādīšanu kapitālsabiedrību stratēģijās.
- 2017. gada 6. jūnijā MK izskatīja informatīvo ziņojumu “Par valsts kapitālsabiedrību darījumu, saistību un iepirkumu plānošanas un saskaņošanas kārtību un priekšlikumiem tās iespējamai pilnveidošanai”, ar kuru atzina par aktualitāti zaudējušu minēto rezolūciju un uzdeva kapitāldaļu turētājiem atcelt pašreizējo iepirkumu un saistību uzņemšanās saskaņošanas kārtību ar ministru ne vēlāk kā līdz 2017. gada 1. oktobrim. PKC ar 2018. gada 19. marta vēstuli lūdza visus valsts kapitāla daļu turētājus sniegt informāciju, vai kapitālsabiedrību statūtos ir veikti iepriekš minētie grozījumi, kā arī apliecinājumu, ka nepastāv nosacījumi padomei vai tās locekļiem saskaņot ar kapitāla daļu turētāju tādas jautājumus, kas atbilstoši likumam nav jāaskaņo ar kapitāla daļu turētāju, piemēram, valdes iecelšanas vai atsaukšana. Balstoties uz atbildes vēstulēs saņemto informāciju, PKC secināja, ka MK uzdevums kopumā ir izpildīts, kā arī novērsti apstākļi, kas varētu ietekmēt kapitālsabiedrību padomju tiesības neatkarīgi iecelt vai atsaukt kapitālsabiedrības valdes locekļus. Līdz ar to secināms, ka OECD rekomendācija attiecībā uz publiskas personas kapitālsabiedrību padomju neatkarības stiprināšanu lēmumu pieņemšanā ir izpildīta.
- 2018. gada 25. jūlijā Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdē tika izskatīts PKC izstrādātais vadlīniju grozījumu projekts “Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijas”, kuras papildinātas arī ar skaidrojumu jēdziena “nefinanšu mērķi” saturam. 2018. gada 28. augustā vadlīnijas tika apstiprinātas un tās var izmantot vidēja termiņa darbības stratēģiju izstrādes procesā. Lai nodrošinātu kapitālsabiedrībām

izvirzīto nefinanšu mērķu izmaksu uzrādīšanu kapitālsabiedrību stratēģijās, vadlīnijas nosaka, ka specifiskie valsts noteiktie nefinanšu mērķi stratēģijā norādāmi kā precīzi definēti kapitālsabiedrībai valsts ar tiesību aktiem vai līgumu uzdots uzdevums vai funkcija sabiedrības interešu īstenošanai, kam jānorāda to izpildes sagaidāmās izmaksas un šo izmaksu segšanas valsts finansēti avoti. Stratēģiju projektu saskaņošanas procesā PKC vērtē šo nefinanšu mērķu izdevumu ietekmi uz izvirzītajiem finanšu mērķiem.

- Lai pilnībā ieviestu rekomendācijas, PKC ir sagatavojis informatīvā ziņojuma projektu “Par priekšlikumiem valsts kapitālsabiedrību pārvaldības pilnveidošanai”, kurā ietverti priekšlikumi, t.sk. arī par normatīvo aktu grozījumiem, lai pilnveidotu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību, t.sk. ieviestu OECD rekomendācijas. Informatīvo ziņojumu plānots izskatīt Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdē 2018. gada novembrī. Pēc informatīvā ziņojuma izskatīšanas PKC uzsāks darbu pie konkrētu pasākumu īstenošanas, t.sk. nepieciešamo normatīvo aktu projektu izstrādes, rekomendāciju ieviešanā.

Nodarbinātības, darba un sociālo lietu direktorāts (ELSA)

- Nozīmīgākā ELSA prioritāte 2017.-2018. gadā bija Darba stratēģijas (*Jobs Strategy*) izstrāde un tās apstiprināšana 2018. gada OECD Ministru padomes tikšanās laikā. Darba stratēģija ir vērsta uz tādas ekonomiskās vides veidošanu, kas veicinātu augstas kvalitātes darbavietu rašanos, mazinātu atstumtību un aizsargātu indivīdus pret riskiem darba tirgū, kā arī sagatavotos nākotnes iespējām un izaicinājumiem strauji mainīgajā darba tirgū. Darba stratēģija ietver visaptverošas politikas vadlīnijas, ieskaitot makroekonomikas politiku, inovāciju radīšanu un izplatību, uzņēmējdarbības vidi, darbaspēka prasmju attīstību. Darba tirgus jomā vadlīnijas ir mērķētas uz dažādiem darba tirgus politikas aspektiem – darba likumdošanu, algu noteikšanas mehānismiem, bezdarba pabalstu sistēmām u.c.

Latvijas prioritātes sadarbībai ar ELSA direktorātu:

- rīcībpolitiku pilnveide iekļaujot darba tirgus veidošanai un pilnvērtīgākai Latvijas iedzīvotāju cilvēkresursu potenciāla izmantošanai;
- ienākumu nevienlīdzības un nabadzības mazināšana;
- sociālo pakalpojumu pilnveide un deinstitucionalizācijas ieviešana.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- Latvijas pievienošanās procesā OECD ELSA direktorāta sagatavotajā ziņojumā³ tika ietvertas 18 rekomendācijas rīcībpolitiku pilnveidei. Ziņojuma projekts tika izskatīts un aizstāvēts ELSA komitejas 2015. gada 6. novembra sēdē, tās laikā ELSA komiteja sniedza pozitīvu atzinumu, vienlaikus formālajā lēmumā ir ietverta prasība Latvijai divus gadus pēc pievienošanās OECD informēt par rekomendāciju īstenošanā paveikto.
- Labklājības ministrija 2018. gada 20. jūnijā iesniedza OECD ELSA kopsavilkumu par būtiskākajām sasniegumiem rekomendāciju ieviešanā. Ņemot vērā, ka izvērtējumā

³ OECD (2016), OECD Reviews of Labour Market and Social Policies: Latvia 2016, OECD Reviews of Labour Market and Social Policies, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264250505-en>.

apskatīti ne vien darba tirgus un sociālās politikas jautājumi, bet arī migrācijas, diasporas, izglītības, nodokļu politikas un citi jautājumi, ziņojuma sagatavošanā tika iesaistītas ar citas nozaru ministrijas.

- **Ienākumu nevienlīdzības un nodokļu sloga zemo algu saņēmējiem mazināšana** – pamatojoties uz 2017. gada 24. maijā atbalstītajām Valsts nodokļu politikas pamatnostādņēm 2018.–2021. gadam, Saeima 2017. gada jūlijā apstiprināja plašu nodokļu reformu:
 - Tās mērķis ir nodrošināt stabilu un prognozējamu nodokļu politiku vismaz līdz 2021. gadam, kas vērsta uz tautsaimniecības izaugsmi un iedzīvotāju labklājības celšanu, t.sk., ienākumu nevienlīdzības mazināšanu, vienlaikus nodrošinot pietiekamus, paredzamus un kvalitatīvus nodokļu ieņēmumus valsts un pašvaldību funkciju finansēšanai, novirzot nodokļu slogu no darbaspēka uz patēriņa, vides un īpašuma nodokļiem.
 - Būtiskākie reformas ietvaros īstenotie pasākumi ir vērsti uz darbaspēka nodokļu sloga samazināšanu, ienākumu palielināšanu strādājošiem ar zemiem ienākumiem un ģimenēm ar bērniem.

- **Sociālās aizsardzības stiprināšana**
2018. gada 3. jūlijā Valsts kancelejā izskatīšanai Ministru kabineta sēdē iesniegts politikas plānošanas dokumenta projekts „Plāns minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2019.-2020. gadam”. Galvenie pasākumi ietver atbalsta sistēmas trūcīgajiem valsts iedzīvotājiem pilnveidi:
 - nosakot trūcīgajai personai atbilstošu ienākumu līmeni - 188 euro (40% apmērā no ienākumu mediānas), nākamajām personām mājsaimniecībā piemērojot koeficientu 0,7 (131,60 euro);
 - nosakot garantētā minimālā ienākuma līmeni 50% apmērā no trūcīgas personas ienākuma līmeņa - 94 euro, nākamajām personām mājsaimniecībā piemērojot koeficientu 0,7 no pirmās personas mājsaimniecībā, kā arī piemērojot diferencētas likmes atkarībā no personas ekonomiskās aktivitātes, vecuma, mājsaimniecību veida un invaliditātes.
 - plānots palielināt minimālo pensiju, paaugstinot minimālo valsts pensiju aprēķinu bāzi līdz 94 euro, un personām ar invaliditāti, kuras ir atbalstu valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji, līdz 94 euro.

- **Rekomendāciju īstenošana attiecībā uz darbaspēka trūkumu** - veikta virkne grozījumu normatīvajos aktos:
 - Atviegloti ieceļošanas nosacījumi augsti kvalificētajiem trešo valstu pilsoņiem profesijās, kurās prognozēts būtisks darbaspēka trūkums;
 - Iespēja saņemt ES zilo karti arī tādām personām, kuras nav ieguvušas atbilstošu izglītību nozarē, bet kurām ir vismaz piecu gadu ilga atbilstoša profesionālā pieredze paredzamās nodarbinātības jomā. Saīsināts dokumentu izskatīšanas termiņš (10 dienas) ES zilās kartes saņemšanai. ES zilās kartes pieprasītājiem, kas tiks nodarbināti profesijā, kas iekļauta Ministru kabineta apstiprinātajā profesiju

- sarakstā⁴, kurās tiek prognozēts būtisks darbaspēka trūkums, darba samaksu nosaka atbilstoši Latvijā strādājošo mēneša vidējai bruto samaksai iepriekšējā gadā, piemērojot koeficientu 1,2.5;
- 2018. gada 13. februārī Ministru kabineta sēdē tika atbalstīts Iekšlietu ministrijas "Konceptuālais ziņojums par imigrācijas politiku", kurā sniegti priekšlikumi esošās situācijas uzlabošanai, ko būtu nepieciešams iekļaut jaunā likumprojektā „Imigrācijas likums”, kas aizstātu šobrīd spēkā esošo - 2002. gada 31. oktobrī pieņemto Imigrācijas likumu. Šobrīd ir uzsākts darbs pie jaunā Imigrācijas likuma izstrādes.
 - Lai transponētu Direktīvu 2016/801/ES6, Imigrācijas likuma grozījumos⁷ ir iekļautas direktīvā lietoto jēdzienu “brīvprātīgais”, “stažieris”, “students” un “pētnieks” definīcijas, noteikti labvēlīgāki nodarbinātības nosacījumi studentiem, un pētniekiem, nosakot, ka pētniekiem ir neierobežota pieeja darba tirgum, savukārt studenti var strādāt līdz 40 stundām nedēļā studiju brīvlaika laikā. Pētniekiem un studentiem ir tiesības uzturēties Latvijā saskaņā ar citu ES dalībvalstu izsniegtajām vīzām un uzturēšanās atļaujām. Pētniekiem pieļaujamais uzturēšanās laiks nedrīkst pārsniegt 180 dienas jebkurā 360 dienu laikposmā, bet studentiem, kas piedalās ES mobilitātes programmās – 360 dienas. Šā uzturēšanās termiņa laikā pētniekiem un studentiem ir tiesības arī uz nodarbinātību.
 - Imigrācijas likuma grozījumi⁸ nosaka, ka ES zilās kartes ģimenes locekļu uzturēšanās atļauju pieteikumu izskatīšanas termiņu pielīdzina pašu ES zilās kartes pieprasītāju pieteikumu izskatīšanas termiņam 10 darba dienām.
- **Ēnu ekonomikas apkarošana** – Ēnu ekonomikas apkarošanas padomē 2016. gadā tika apstiprināts Valsts iestāžu darba plāns⁹ ēnu ekonomikas ierobežošanai 2016.–2020. gadam:
 - Plānā ietverti uzdevumi ēnu ekonomikas mazināšanai, īpaši būvniecības, pakalpojumu, transporta un tirdzniecības jomās, kā arī sodu piemērošanā, komunikācijā un sabiedrības izglītošanā un iestāžu kapacitātes stiprināšanā;
 - Saskaņā ar Fr.Šneidera pētījuma datiem ēnu ekonomikas īpatsvars Latvijā 2017. gadā bija 21,3% no IKP, kas ir par 1,6 procentpunktiem mazāk nekā

⁴ 2018. gada 20. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 108 “Specialitātes (profesijas), kurās prognozē būtisku darbaspēka trūkumu un kurās darbā Latvijas Republikā var uzaicināt ārzemniekus”. Sarakstā iekļautas 237 profesijas un specialitātes. Trešo valstu pilsoņu nodarbināšanas regulējuma atvieglošana ir nepieciešama, lai īstermiņā mazinātu darbaspēka trūkumu, kas būtiski ierobežo Latvijas ekonomikas izaugsmi, īpaši tādās nozarēs kā apstrādes rūpniecība un informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, kā arī, veicinātu produktivitāti nozarēs ar augstu pievienoto vērtību. Profesiju sarakstā iekļauto speciālistu piesaistei tiks piemēroti šādi atvieglojumi:

- ja nodarbinātais vēlēšies saņemt ES zilo karti - minimālais atalgojums nedrīkstēs būt zemāks par vidējo bruto darba samaksu Latvijā iepriekšējā gadā reiz koeficients 1,2 (iepriekšējā koeficienta 1.5 vietā);
- citos gadījumos - ārvalstnieku varēs piesaistīt vakancei, kas Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēta vismaz 10 darba dienas (iepriekšējā prasība – ne mazāk kā mēnesi).

⁵ Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumi Nr. 225 “Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanu”.- Latvijas Vēstnesis Nr. 97, 18.05.2017.- [stājās spēkā 19.05.2017.]

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 11. maija Direktīva 2016/801/ES par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā.- Oficiālais Vēstnesis L 132, 21.05.2016.

⁷ Grozījumi Imigrācijas likumā.- Latvijas Vēstnesis, Nr. 132, 04.07.2018.-[stājās spēkā 18.07.2018.]

⁸ Grozījumi Imigrācijas likumā.- Latvijas Vēstnesis, Nr. 132, 04.07.2018.-[stājās spēkā 18.07.2018.]

⁹ Plašāka informācija par paveikto plāna izpildē ir pieejama Finanšu ministrijas mājaslapā (http://www.fm.gov.lv/files/textdoc/EEIP_2016_2020_1017.pdf).

2016. gadā (22,9%). Piemēram, būvniecības nozarē, kurā ēnu ekonomikas apjoms ir vislielākais, Valsts ieņēmumu dienesta un Būvniecības asociācijas sadarbības rezultātā ēnu ekonomikas apjoms no IKP divu gadu laikā ir samazinājies par 4,8 procentpunktiem - no 40% 2015. gadā līdz 35,2% 2017. gadā. Savukārt, aplokšņu algu īpatsvars (% no faktiski izmaksātās darbinieku algas, vidēji) būvniecības nozarē samazinājies par 4,2 procentpunktiem (36,3% - 2015. gadā, 32,1% - 2017. gadā).

- Viens no komplekso pasākumu instrumentiem ēnu ekonomiku veicinošo faktoru ierobežošanai un nodokļu maksātāju uzvedības sistēmas maiņai ir veiktie grozījumi normatīvajos aktos jomās, kurās norisinās lielāks ēnu ekonomikas īpatsvars vai kuras viegli pakļaujamas ēnu ekonomikas darbībai.
- 2018. gadā OECD veic novērtējumu par Desmit principu ieviešanu cīņā ar nodokļu noziegumiem. Latvijas kompetentās iestādes ir sniegušas informāciju OECD organizētajam novērtējumam par dalībvalstu veiktiem pasākumiem (likumdošanas, administratīviem, sadarbības u.c.) nodokļu noziegumu apkarošanā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanā.
- **Atbalsts darba meklētājiem** – kopumā laikā no 2016.-2018. gadam Latvijas darba tirgū vērojama pozitīva attīstība, reģistrētais bezdarba līmenis pēdējos gados pakāpeniski samazinās, 2017. gada beigās tas bija 6,8% (2016. gada beigās – 8,4%). Tomēr joprojām ir būtiskas bezdarba līmeņa reģionālās atšķirības, kas atspoguļo ekonomiskās aktivitātes atšķirības reģionos, tāpat ilgstošā bezdarba rādītāju samazinājums ir lēns.
 - Ilgstošā bezdarba mazināšanai ir izstrādāta un uzsākta motivācijas programma ilgstošo bezdarbnieku atgriešanai darba tirgū, kā arī īpaša motivācijas programma personām ar invaliditāti. Programmas mērķis ir veicināt ilgstošo bezdarbnieku un bezdarbnieku ar invaliditāti iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos piemērotā pastāvīgā darbā vai piemērotās apmācībās. Tiek piedāvāts iesaistīties motivācijas programmā darba meklēšanai (ietver nodarbības, kas vērstas uz atbalsta sniegšanu, individuālo sociālo problēmu risināšanu, personības un sociālo prasmju attīstīšanu un pilnveidošanu, sadzīves prasmju pilnveidošanu, motivācijas stiprināšanu un sagatavošanos darba procesam) un saņemt sociālā mentora pakalpojumus, kas ietver praktisko atbalstu, konsultācijas un ieteikumus darbā iekārtošanās jautājumos, palīdzot ilgstošajam bezdarbniekam iekārtoties pastāvīgā darbā.
 - Lai atbalstītu jauniešus, kuri nemācās, nestrādā, neapgūst arodu un nav reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieki, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra sadarbībā ar pilsētu vai novadu pašvaldībām vai pašvaldību apvienībām un to iesaistītajiem stratēģiskajiem partneriem (tie var būt valsts un pašvaldības institūcijas, biedrības, nodibinājumi, jauniešu centri, sociālie partneri un uzņēmēji, kurus projekta īstenošanā ir iesaistījis sadarbības partneris) kopš 2014. gada īsteno projektu “Proti un dari!”. Tā ietvaros jauniešiem tiek veikta profilēšana, apzinot jaunieša prasmes, intereses un iegūto izglītību, kā arī nosakot attīstības virzienus, izstrādāta individuālā pasākumu programma un noslēgta vienošanās ar mērķa grupas jauniešiem par dalību individuālās pasākumu programmas īstenošanā. Individuālā pasākumu programma norit līdz deviņiem mēnešiem, nodrošinot tajā paredzētos pasākumus (piemēram, regulāru individuālu mentora atbalstu, neformālā un ikdienas mācīšanās, speciālistu konsultācijas

- (psihologs, karjeras konsultants u. c., izņemot ārstniecības personālu), dalība nometnēs, semināros, sporta aktivitātēs, brīvprātīgā darba aktivitātēs u.c.).
- Reģionālās problemātikas risināšanai tika pilnveidots bezdarbniekiem pieejamais reģionālās mobilitātes atbalsts. Lai veicinātu bezdarbnieku darbā iekārtošanos ārpus savas administratīvās teritorijas, kur ir darba vietas un pieprasījums pēc darbaspēka, 2018. gada 9. martā stājās spēkā izmaiņas regulējumā par transporta un īres kompensācijām arī attiecībā uz Rīgu, kas līdz šim bija izslēgta.
 - **Sadarbības ar diasporu stiprināšana** – ir uzsākta Diasporas likuma izstrāde, tā mērķis ir veidot stratēģisku pieeju sadarbībai ar emigrējušajiem tautiešiem, t.sk. gan ekonomiskās saiknes uzturēšanā, latviskās identitātes uzturēšanā un latviešu valodas apguvē, kā arī pilsoniskās līdzdalības stiprināšanā.

Specifiskie Latvijas izvērtējumi

- **Pensiju sistēmas izvērtējums** - Pētījumu sērijas *OECD Reviews of Pension Systems* ietvaros no 2017. gada aprīļa līdz 2018. gada janvārim OECD veica Latvijas pensiju sistēmas izvērtējumu, kuru līdzfinansēja Eiropas Komisija un Labklājības ministrija. Pētījuma mērķis bija izanalizēt Latvijas pensiju sistēmu, t.sk. valsts obligāto nefondēto pensiju shēmu, valsts fondēto pensiju shēmu, kā arī privāto brīvprātīgo pensiju shēmu, īpašu uzmanību pievēršot pensiju sistēmas finanšu ilgtspējai. Pētījuma izstrādē Latvijas institūcijas OECD ekspertiem sniedza informāciju par pensiju sistēmu un 2017. gada 24.-27. aprīlī notika OECD izpētes misija Latvijā, kuras ietvaros pētnieki tikās ar dažādu valsts institūciju, sociālo partneru un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, kā arī nozares profesionāļiem un akadēmiķiem. Pētījums pabeigts un publicēts 2018. gada 7. martā. Tas ietver virkni rekomendāciju¹⁰, kas varētu palīdzēt risināt pensiju sistēmai radītos izaicinājumus. Ziņojumā OECD secina, ka:
 - uz apdrošināšanas iemaksām balstītas valsts obligātās pensiju apdrošināšanas sistēmas ieviešana un pāreja uz gandrīz universālu pensijas sistēmu 1996. gadā kopumā noritējusi sekmīgi;
 - Vienlaikus izvērtējumā uzsvērts, ka nabadzības riska indekss gados vecākiem cilvēkiem (īpaši sievietēm un tiem, kas vecāki par 75 gadiem), ir augsts;
 - OECD arī secina, ka, lai arī valsts pensiju sistēmas finanšu stabilitāte un ilgtspēja nākotnē tiks nodrošināta, taču, ņemot vērā vidējā dzīves ilguma pieauguma prognozes, neveicot attiecīgas izmaiņas pensijas vecumā, pensiju atvietoējuma līmenis nākotnē būs zemāks par vidējo OECD;
 - OECD ieskatā Latvijai jārisina jautājumi, kas tālāk uzlabotu fondēto pensiju sistēmas funkcionēšanu, piemēram, atšķirīgie apdrošināšanas iemaksu noteikumi, vienotas dzīvescikla ieguldījuma stratēģijas (kā piedāvājuma pēc noklusējuma) trūkums, augsti administratīvie maksājumi, iespējami šķēršļi jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū, kā arī komunikācija ar sistēmas dalībniekiem.
 - Rekomendācijas tiek rūpīgi izvērtētas, sagatavojot priekšlikumus pensiju sistēmu regulējošo normatīvo aktu izmaiņām.

¹⁰ Pilns rekomendāciju saraksts pieejams ziņojumā OECD bibliotēkā: *OECD Reviews of Pension Systems: Latvia, OECD Reviews of Pension Systems*, <https://doi.org/10.1787/9789264289390-en>.

- **Pētījums par Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem** - 2017. gada 19. jūnijā zinātnisko pētījumu sērijas “*Connecting People with Jobs*” ietvaros ELSA direktorāts uzsāka zinātnisko pētījumu par Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem, īpaši analizējot sociālās atstumtības riskam pakļauto grupu iespējām iekļauties darba tirgū.
 - Pētījuma ietvaros līdz ar starptautisku un salīdzinošu rīcībpolitikas novērtējumu tiks veikts Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumu ietekmes detalizēts izvērtējums, izmantojot kontroles grupu analīzes metodes. Pētījuma mērķis ir izvērtēt pasīvās un aktīvās darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā, un tā rezultāti tiks izmantoti “Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādņu 2015.-2020. gadam” starpposma novērtējuma izstrādē un uz pierādījumiem balstīta attīstības plānošanas dokumenta 2021.-2027. gadam izstrādei.
 - 2018. gada janvārī, noslēdzoties pirmajam zinātniskā pētījuma posmam, ELSA direktorāta darbinieki prezentēja zinātniskā pētījuma ietvaros paveikto Labklājības ministrijas Sociālās iekļaušanas politikas komitejai, kas pozitīvi novērtēja zinātniskā projekta īstenošanas progresu. Pētījumu plānots pabeigt 2019. gada aprīlī.

Baltijas valstu projekts par pieredzes apmaiņu sociālās atstumtības riska jauniešu atbalstam

- 2018. gada maijā OECD ELSA kolēģi piedāvāja trim Baltijas valstu atbildīgajām ministrijām iesaistīties projektā, kas pieteikts Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta projektu konkursā un ir vērst uz starptautiskās pieredzes apmaiņu sociālās atstumtības riska jauniešu atbalstam.
- Projekta mērķis ir uzlabot darba tirgus rezultātus šai jauniešu grupai. Pilotprojekta ietvaros plānots organizēt atbalsta pasākumus pēc vienas pieturas aģentūras principa (t.i., vienuviet nodrošināt nodarbinātības un karjeras pakalpojumus, sociālos pakalpojumus, konsultācijas u.c.). Pēc pilotprojekta īstenošanas tiks veikts salīdzinošs izvērtējums, analizējot pilotprojekta rezultātus trīs Baltijas valstīs.
- Š. g. jūnijā Lietuva kā projekta vadošais partneris projekta konkursā iesniedza projekta ideju (*concept note*). Ja tā tiks atbalstīta, tad Baltijas valstīm un ELSA direktorātam būs jāvienojas par detalizētu projekta formātu un tā saturu, kā arī budžetu. Plānotais projekta iesniegšanas termiņš – 2018. gada decembris.

Izglītības politikas komiteja (turpmāk - EDPC)

- Patlaban EDPC fokusā ir divas prioritātes: stiprināt sociālo un ekonomisko līdzdalību caur pareizo prasmju attīstību un atbalstīt OECD dalībvalstis efektīvu izglītības reformu īstenošanā.
- Minēto atbalstu OECD sniedz caur vairākām prioritārajām aktivitātēm: OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma PISA (*Programme for International Student Assessment*), Izglītības pētījumu un inovāciju centra CERi darbs (*Centre for Educational Research and Innovation*), OECD izglītības indikatori un statistikas datu apkopojumi (*Education at a Glance: OECD Indicators* un *Education GPS*), Pieaugušo

prasmju apsekojums (*Survey of Adult Skills (PIAAC)*), Prasmju stratēģija (*OECD Skills Strategy*) un Starptautiskais mācību vides pētījums TALIS (*Teaching and Learning International Survey*). Latvija piedalās visās minētajās aktivitātēs.

Latvijas prioritātes EDPC:

- Tiks turpināts darbs iepriekš identificētajos prioritārajos virzienos sadarbībai ar OECD EDPC (Prioritātes ir noteiktas informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)” (izskatīts 2016. gada 18. augusta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 14 4§)):
 - Visu pakāpju izglītības vides kvalitātes paaugstināšana;
 - Vērtībizglītībā balstītu indivīda profesionālo un sociālo prasmju attīstība dzīvei un konkurētspējai darba vidē;
 - Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas attīstība Latvijā.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- 2017. gada 12. septembrī OECD publicēja ikgadējo pārskatu par izglītību “*Education at a Glance 2017: OECD Indicators*”¹¹. Ziņojuma prezentācijas pasākumā Rīgā OECD Izglītības un prasmju direktorāta eksperte *Camila de Moraes* prezentēja starptautiskā salīdzinājumā Latvijas izglītības datu izlasi.
- Ziņojums ir datos balstītas informācijas avots par izglītību visā pasaulē. Ziņojumā apskatīta situācija izglītības jomā 35 OECD dalībvalstīs un organizācijas partnervalstīs. Balstoties uz vairāk nekā 125 diagrammām un 145 tabulām, kas iekļautas ziņojumā, tas sniedz galveno informāciju par izglītības iestāžu darbības rādītājiem, ekonomiskajiem un nodarbinātības ieguvumiem no izglītības starptautiskā salīdzinājumā, finanšu un cilvēkresursiem, izglītības pieejamību, kā arī mācību vidi un skolu darba organizāciju.
- 2017. gadā ziņojumā pirmo reizi tika iekļauta nodaļa, kas veltīta ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem izglītībā, sniedzot vērtējumu par OECD dalībvalstu un partnervalstu progresu šo mērķu sasniegšanā.
- Ziņojumā ietvertie dati un informācija ir nozīmīga nacionālās izglītības sistēmas veidošanai, pētniecībai, kā arī izglītības jomas speciālistu darbam. Ziņojums ļauj novērtēt nacionālo izglītības sistēmu un salīdzināt to ar citām valstīm, kā arī novērtēt progresu Latvijas izglītības sistēmā attiecībā pret OECD rekomendācijām izglītības sistēmas pilnveidei.
- 2018. gada 11. septembrī OECD publicēja pārskatu par izglītību “*Education at a Glance 2018*”¹², kura prezentācija notika Latvijas Universitātes Microsoft Inovāciju centrā. Latvijas datus prezentēja OECD Izglītības un prasmju direktorāta eksperts Simons Normando (*Simon Normandeau*), akcentējot Latvijas rādītājus, kas raksturo jauniešu interesi par profesionālo vidējo izglītību un vispārējo vidējo izglītību, nodarbinātības

¹¹ Ziņojuma datu izlase par Latviju latviešu valodā pieejama šeit:

http://izm.gov.lv/images/OECD/EAG2017_CN_LVA_DATU_IZLASE.pdf; Ziņojuma pilns teksts angļu valodā ir pieejams: <http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance-19991487.htm>

¹² Ziņojuma datu izlase par Latviju latviešu valodā, kā arī pilns ziņojuma teksts angļu valodā pieejami: <http://izm.gov.lv/lv/oecd-ines>

radītājus starp Latvijas iedzīvotājiem pēc iegūtās izglītības pakāpēm. Akcentēti radītāji augstākajā izglītībā – studentu mobilitāte un ārvalstu studentu piesaiste starptautiskā salīdzinājumā. Ziņojumā iekļauti dati par otrgadniekiem skolā un informācija par skolotāju algām.

- 2017. gada 21. novembrī OECD publicēja PISA 2015 aptaujas 5. sējumu “Sadarbīgā problēmu risināšana” (*PISA 2015 Results, Volume V, Collaborative Problem Solving*¹³), kura rezultātu apspriešanai Izglītības un zinātnes ministrija organizēja apaļā galda diskusiju:
 - Pirmo reizi OECD PISA pētījumu vēsturē padziļināti vērtēta 15 gadus vecu skolēnu spēja savstarpēji sadarboties dažādu problēmu risināšanā klasē un ārpus tās;
 - Latvijas piecpadsmitgadīgo skolēnu spēja sadarboties problēmu risināšanā novērtēta pavisam nedaudz zem OECD valstu vidējā līmeņa¹⁴. Tomēr mūsu jauniešu sadarbības prasmes novērtētas augstāk, nekā viņu vienaudžiem Itālijā, Krievijā, Horvātijā, Ungārijā, Izraēlā, Lietuvā, Slovākijā, Grieķijā un citur. Visaugstāk novērtētas Singapūras, Japānas, Honkongas, Korejas, Kanādas, Igaunijas un Somijas jauniešu sadarbības spējas;
 - Starptautiskajā pētījumā vērtētas jauniešu prasmes komunicēt, risināt konfliktus, veidot komandu, panākt vienošanos, novērtēt sasniegto un virzīties tālāk, lai sasniegtu mērķi, tādēļ šis pētījums un ziņojums ļauj noteikt Latvijas jauniešu prasmju sniegumu starptautiskā kontekstā un ļauj izdarīt secinājumus izglītības satura pilnveides jautājumos;
 - Problēmu risināšana, savstarpēji sadarbojoties, ir viena no 21. gadsimta pamatprasmēm. Jaunajā izglītības saturā, kas ir tuvu ieviešanas posmam, ļoti liela uzmanība ir pievērsta jauniešu sadarbības un līdzdalības kompetencei, kas atbilst arī OECD rekomendācijām prasmju un mācību rezultātu uzlabošanas jomā.
- 2018. gada 28.-29. jūnijā Latvijas delegācija piedalījās OECD Prasmju samitā (*Skills Summit: Skills for a digital world*), kur augsta līmenī tika diskutēts par pareizo prasmju attīstību mūsdienu digitālās pasaules apstākļos un politikas rīkiem, lai labāk reaģētu uz problēmām un iespējām, ko rada digitālā pasaule. Samita ietvaros notika IZM pārstāvja divpusējā tikšanās ar Nīderlandes Izglītības, zinātnes un kultūras ministri, lai apspriestu Nīderlandes pieredzi Nacionālās Prasmju stratēģijas projekta īstenošanā sadarbībā ar OECD.
- Latvija piedalās OECD izglītības reformu salīdzināšanās procesā, sniedzot informāciju OECD par izglītības jomā īstenojamajām reformām un pasākumiem.
 - Apkopojot informāciju par 35 valstu reformām OECD gatavo ziņojumu “*Education Policy Outlook*” ciklu. Valstu reformu salīdzinošajai analīzei tika izstrādāts 2015. gada ziņojums “*Making Reforms Happen*” (toreiz Latvija vēl nepiedalījās šajā iniciatīvā) un 2018. gada ziņojums “*Putting Student Learning at the Centre*”, kurā ir iekļauta informācija par Latviju.
 - Plānots, ka 2019. gadā tiks prezentēts ziņojums “*Working Together to Help*

¹³ Ziņojums angļu valodā pieejams: <http://www.oecd.org/publications/pisa-2015-results-volume-v-9789264285521-en.htm>

¹⁴ OECD PISA 5. sējuma “Sadarbīgā problēmu risināšana” Latvijas rezultātus starptautiskā salīdzinājumā var aplūkot: <http://izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Latvijas-rezultati-starptautiskaa-salidzinajumaa.pdf>

Students Achieve their Potential”. Lai veicinātu dialogu un pieredzes apmaiņu par izglītības reformām, OECD ir uzsākusi jaunu iniciatīvu – darba semināru ciklu “Izglītības politikas reformu dialogi”. 2018. gadā 11.-12. jūnijā notika pirmais cikla darba seminārs, kur citu starpā tika prezentēta arī Latvijas pieredze izglītības reformu īstenošanā.

- Izglītības politikas komiteja pirmsiestāšanās izvērtējamā ziņojumā „Izglītība Latvijā” sniedza rekomendācijas Latvijai izglītības un zinātnes attīstības veicināšanai, vienlaikus atzīmējot, ka rekomendācijas saskan ar jau veicamajām reformām un politikas plānošanas dokumentos (Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020. gadam (turpmāk – IAP), VRP u.c.) izvirzītajām politikas prioritātēm. Līdz ar to, OECD rekomendāciju īstenošanas uzraudzība notiek minēto politikas plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzības ietvaros.
- Ņemot vērā to, ka OECD rekomendācijās tika vērsta uzmanība uz uzraudzības, datu vākšanu un pētījumu rezultātu izmantošanas stiprināšanu visās izglītības jomās un nepieciešamību izstrādāt saskaņotu izvērtēšanas sistēmu uz pierādījumiem balstītai izglītības politikai un praksei, Izglītības un zinātnes ministrija 2018. gadā ir uzsākusi 8.3.6. specifiskā atbalsta mērķa “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu” 8.3.6.2. pasākuma “Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide” projekta “Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana” īstenošanu. Projekta mērķis izveidot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu izglītības kvalitātes attīstībai, kas balstās uz statistiskās informācijas, salīdzinošo izglītības pētījumu, t.sk. OECD pētījumu rezultātu, valsts līmeņa izglītojamo sasniegumu un citu izglītības iestāžu darba rezultātus raksturojošu kvantitatīvu un kvalitatīvu rādītāju mērīšanu un analīzi.

Aktuālie pētījumi

- 2018. gada martā un aprīlī 2314 skolotāji no 135 Latvijas skolām piedalījās OECD starptautiskajā mācību vides novērtēšanas pētījumā TALIS 2018 (*Teaching and Learning International Survey*).
 - Aptaujā starptautiskie eksperti 47 pētījuma dalībvalstīs noskaidroja skolotāju un skolu direktoru viedokļus par skolu un darba apstākļiem tajā.
 - TALIS 2018 pētījuma rezultāti Latvijā tiks izmantoti, veidojot jauno pedagogu izglītības sistēmu augstskolās. Rezultātus izmantos arī pedagogu profesionālās pilnveides vajadzību noteikšanai.
 - Latvija OECD TALIS pētījumā piedalījās arī 2013. gadā. TALIS 2013 rezultāti parādīja, ka skolotāji Latvijā ir vecāki nekā citās valstīs, arī sieviešu dzimuma proporcija ir augstāka (Latvijā 89% skolotāju ir sievietes), Latvijā skolas ir salīdzinoši nelielas un klases ir mazskaitlīgas, savukārt lēmumu pieņemšana mūsu valsts skolās ir koleģiāla.
 - IZM īstenoja un turpinās īstenot pasākumus izglītības sistēmas pilnveidei, t.sk. skolu tīklu sakārtošanu un daudzveidīgu profesionālās pilnveides iespēju nodrošināšanu pedagogiem.
 - Latvijas skolās TALIS 2018 pētījumu Izglītības un zinātnes ministrijas uzdevumā veica Latvijas Universitātes Izglītības pētījumu institūta (LU IPI) pētnieki. Pēc

iegūto datu apstrādes, pētījuma pirmie rezultāti būs pieejami 2018./2019. mācību gada beigās¹⁵.

- 2018. gada 26. martā sākās skolēnu prasmju pārbaude Starptautiskajā skolēnu novērtēšanas programmā PISA 2018.
 - Aptaujā piedalījās apmēram 8000 piecpadsmit gadus veci skolēni no 352 Latvijas skolām. Galvenā prasmju pārbaudes joma šoreiz bija lasīšana, bet aptaujā skolēniem bija jādemonstrē savas prasmes arī matemātikā, dabaszinībās, finanšu jautājumos un globālās kompetences testā.
 - Globālā kompetence ir inovatīva satura joma PISA pētījumā. Šī jaunā moduļa ietvaros pirmo reizi tika vērtēta skolēnu attieksme pret globāliem konfliktiem, kariem, bēgļu krīzi, starpkultūru jautājumu risināšanu, atvērtību citu cilvēku uzskatu izpratnei, kā arī labklājības jautājumiem¹⁶.
 - OECD PISA pētījuma galvenais mērķis ir iegūt starptautiski salīdzināmu Latvijas izglītības novērtējumu, kas kalpo par pamatu datos un pierādījumos balstītas izglītības politikas veidošanai un izglītības sistēmas pilnveidei.
 - Pētījumu Latvijā IZM uzdevumā veic Latvijas Universitātes Izglītības pētījumu institūts. Šāda veida pētījumā Latvija piedalās jau septīto reizi, un skolēnu prasmju novērtēšanas rezultāti tiks prezentēti 2019. gada decembrī.
- 2018. gada 13. martā valdība apstiprināja¹⁷ Latvijas dalību OECD Starptautiskajā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmā PIAAC.
 - PIAAC ir visaptverošākais starptautiskais instruments, kas ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu nodrošinās Latvijai iespēju izvērtēt pieaugušo iedzīvotāju prasmes un kompetences, kā arī salīdzināt tās starptautiskā kontekstā.
 - Latvija šajā programmā piedalīsies pirmo reizi, līdz šim tāda mēroga mūsu sabiedrības izglītības un prasmju pētījums nav veikts. Lai nodrošinātu iespējami plašāku starptautisko izglītības pētījumu rezultātu izmantošanu un veicinātu Latvijas zinātnieku dalību starptautiskos pētījumos, ministrija projekta ietvaros piesaista sadarbības partnerus, kas ir Latvijas augstākās izglītības iestādes, kuras īsteno izglītības, sporta un pedagoģijas studiju programmas.
 - Pamatpētījuma norise paredzēta 2021. gadā, pilnvērtīgi ļaujot īstenot OECD iestāšanās procesa rekomendāciju izpildi (“Datu apkopošana un izmantošana prasmju attīstības vadībai”, “Sociālo partneru iesaistīšana izglītības politikas izstrādē un ieviešanā” un “Mācību rezultātu uzlabošana”).
- 2018. gada 24. aprīlī Ministru kabinets atbalstījis Latvijas dalību Eiropas Savienības programmas Erasmus+ līdzfinansēta sadarbības projektā ar OECD “Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas attīstība”. Latvijas sadarbības ar OECD Prasmju stratēģijas ietvaros mērķis ir līdz 2020. gada beigām izstrādātas un valdībā atbalstītas Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam. Projekts tiks īstenots divos posmos.

¹⁵ Vairāk informācijas par TALIS 2018 norisi un TALIS 2013 rezultātiem skatīt: <http://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3036-skolotaji-aktivi-piedalijusies-oecd-macibu-vides-petijuma>

¹⁶ Vairāk informācijas par Starptautisko skolēnu novērtēšanas programmu PISA 2018: <http://izm.gov.lv/lv/aktualitates/2875-oecd-pisa-2018-peta-jauniesu-izpratni-par-globaliem-izaicinajumiem>

¹⁷ Veicot grozījumus Ministru kabineta 2016. gada 26. janvāra noteikumos Nr.68 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.6. specifiskā atbalsta mērķa “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu” 8.3.6.1. pasākuma “Dalība starptautiskos pētījumos” projektu iesniegumu atlases pirmās kārtas īstenošanas noteikumi”¹⁷

- Diagnostikas posms (2018. gada 3. ceturksnis (septembris) – 2019. gada 4. ceturksnis) paredz Latvijas prasmju sistēmas pārvaldības, finansēšanas un atbilstības darba tirgum izvērtējumu, balstoties uz starptautiski salīdzinošiem datiem un OECD valstu labo praksi. Diagnostikas posma nobeigumā tiks sagatavots OECD Prasmju stratēģijas Diagnostikas ziņojums par Latviju.
- Rīcības posms (2020. gada 1. ceturksnis – 2020. gada 4. ceturksnis) paredz identificēt politikas kontekstu un izaicinājumus nākošajam politikas plānošanas periodam. Tā ietvaros tiks veikta Izglītības un prasmju pamatnostādņu 2021.-2027. gadam koncepcijas izstrāde, izvirzot nākošā politikas plānošanas perioda mērķus un prioritātes, uzdevumus un sagaidāmos rezultātus, kā arī finansējuma avotus, nodrošinot atbalstu politikas plānošanas dokumenta “Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam” sagatavošanai.

Zinātnes un tehnoloģiju politikas komiteja (CSTP)

Latvijas prioritātes CSTP:

- Tiks turpināts darbs iepriekš identificētajos prioritārajos virzienos¹⁸ sadarbībai ar OECD CSTP:
 - Zinātniski-pētnieciskās kapacitātes stiprināšana, veidojot konsolidētu pētniecības sistēmu ar spēcīgiem zinātniskajiem institūtiem un universitātēm kā zināšanu centriem ar atvērtu zinātnes infrastruktūru;
 - Dalība starptautiskajos pētījumos zinātnes jomā, veicinot Latvijas sekmību projektu konkursos un rezultātu publicitāti;
 - Cilvēkkapitāla attīstība zinātnē un inovācijās, mazinot cilvēkkapitāla aizplūšanu, veicinot tā iesakņošanu un vienlaikus – zinātniski-pētniecisko institūciju un zinātnieku grupu starptautisko tīklošanu un sadarbību.
- Darbam CSTP 2019.-2020. gada programmā Latvijas īpašas intereses ir:
 - Jauni modeļi un instrumenti pētniecības un inovāciju finansēšanai un pētniecības infrastruktūras efektīvas izmantošanas nodrošināšanai;
 - Pētnieku iesaistīšana pētījumos, tostarp jauno doktoru pētniecības karjeras veicināšana;
 - Zināšanas un tehnoloģiju pārnese, augstu pievienoto vērtību inovāciju komercializācija. Sadarbības platformas (ražotāji, lietotāji, investori) un progresīvā ražošana.
 - Digitalizācija, augstākā izglītība un pētniecība.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- Publiskots *OECD Scoreboard of Innovation, Technology and Industry 2017*¹⁹, kas citu starpā satur Latvijas datu kopsavilkumu. Dati liecina, ka Latvijā ir salīdzinoši līdzsvarota dzimumu proporcija pētniecībā, bet kopējais pētniecībā nodarbināto skaits ir

¹⁸ Prioritātes ir noteiktas informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)”, izskatīts 2016. gada 18. augusta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 14 4§)

¹⁹ <http://www.oecd.org/sti/oecd-science-technology-and-industry-scoreboard-201725345.htm>

viens no zemākajiem OECD. Salīdzinot ar citām OECD valstīm, Latvijā arī salīdzinoši mazs pētnieku skaits ir nodarbināts uzņēmējdarbības sektorā. Investīciju apjoms R&D viens no zemākajiem OECD.

- Tiek pārskatīta OECD rekomendācija *Recommendation of the Council concerning Access to Research Data from Public Funding*. Tiek vērtēts, kā dalībvalstis, tai skaitā Latvija, nodrošina zinātnes datu pieejamību, kāda ir rekomendācijas ietekme un relevance nacionālajām politikām. Latvija piedalās OECD diskusijās un darbā, lai veicinātu rekomendācijas ieviešanu arī Latvijā. 2018.gada 13.martā IZM pārstāvis piedalījās pieredzes apmaiņas seminārā par no publiskiem līdzekļiem finansētas pētniecības datu pieejamības izaicinājumiem un risinājumiem.
- Atsaucoties uz OECD CSTP lūgumu, kas tika izteikta iestāšanās procesā, Latvija 2017. gada septembrī sniedza brīvprātīgu ziņojumu OECD CSTP par progresu OECD Padomes ieteikuma par piekļuvi publiski finansēto pētījumu datiem ieviešanā, uzsverot, ka OECD iestāšanās ziņojumā solītā Nacionālā zinātniskās darbības informācijas sistēma (turpmāk – NZDIS) datu pieejamības veicināšanai ir ieviesta. Pieņemti Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumi Nr.381 “Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas noteikumi”, kas nosaka tiesisko pamatu sistēmas izmantošanai.
 - Sistēmā publiski pieejams: zinātnisko institūciju reģistrs, zinātniskajās institūcijās akadēmiskajos amatos ievēlēto personu reģistrs, Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāze; zinātniskās darbības projektu un zinātniskās darbības rezultātu datubāzes; zinātnisko institūciju zinātniskās darbības pārskati.
 - Sistēma nodrošina zinātnieku pieteikšanos Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesībām un no valsts budžeta finansētajiem pētnieciskajiem projektiem.
 - Turpinās darbs pie sistēmas²⁰ pilnveidošanas, nodrošinot atbalstu sistēmas angļu valodas versijas darbībai, notiek zinātnisko iekārtu datubāzes izveide. 2019. gadā paredzēta sistēmas savienošana ar starptautiskajām zinātnisko publikāciju datubāzēm.
- Papildus Izglītības un zinātnes ministrija tuvākā gada laikā izstrādās grozījumus Zinātniskās darbības likumā, precizējot atvērtās zinātnes jēdzienu un paredzot, ka institūcijām, kas īsteno zinātniskās darbības projektus, kurus finansē izmantojot publisko finansējumu, Nacionālajā zinātniskās darbības informācijas sistēmā ir jāpublicē zinātniskās darbības rezultāti (zinātniskās publikācijas u.c.) un tos pamatojošie dati.
- Sagatavošanā OECD ziņojums *A Cross-Country Mapping of the Governance of Public Research: Preliminary Evidence* par inovāciju sistēmas pārvaldību, kurā tiks raksturota arī Latvijas zinātnes pārvaldības sistēma.
- Latvija seko līdzi diskusijām un pētniecības iniciatīvām CSTP pārraudzītajās darba grupās – Bio-, nano- un konverģējošo tehnoloģiju darba grupā (BNCT) un Tehnoloģiju un inovāciju politiku darba grupā (TIP). Kā potenciālā Latvijas un OECD sadarbības iespēja zinātnes jomā ir apspriesta Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra iespējamā līdzdalība BNCT projektā “Inovāciju sadarbības platformas”, lai veicinātu Latvijas Genoma datubāzes iekļaušanos globālajā biobanku infrastruktūrā.

²⁰ Sistēma pieejama: <https://sciencelatvia.lv/#/pub/home>

Fiskālo Lietu komiteja (nodokļu/nodokļu administrēšanas darba grupas)

Īpašās darba grupas digitālās ekonomikas jautājumos mērķis ir līdz 2020. gadam sagatavot un iesniegt G20 vadībai Gala ziņojumu par nodokļu izaicinājumiem, kas izriet no digitālās uzņēmējdarbības attīstības.

- Darba grupai tiekoties un apspriežot dažādas digitālās ekonomikas attīstības scenārijus, tehniskās iespējas un izaicinājumus, biznesa modeļus un vērtības radīšanas iespējas un veidus, administrēšanas jautājumus, kā arī jau spēkā esošās un plānotās valstu vienpusējās politikas nodokļu uzlikšanas ziņā, secināms, ka darba grupas ietvaros jāpanāk saskaņota pieeja peļņas radīšanas vietas un uz to attiecināmās peļņas daudzuma noteikšanai (nodokļu vajadzībām), kad uzņēmumam nav fiziskās klātbūtnes peļņas gūšanas valstī.
- Darba grupa 2018. gada martā apstiprināja Vidus ziņojumu un jau nākamajā sanāksmē, 2018. gada jūlijā tika prezentēti arī pirmie izvērtējamie priekšlikumi no ASV, Apvienotās Karalistes un Eiropas Komisijas. Pēdējā tikšanās reizē klātesošos uzrunāja OECD ģenerāldirektors A.Gurija, aicinot pēc iespējas ambiciozāk tiekties uz mērķi, un gala ziņojumu saskaņot līdz 2019. gadam.

Darba grupas par patēriņa nodokļiem aktuālākie jautājumi bijuši saistīti ar digitālo ekonomiku, tai skaitā, intelektuālo īpašumu, datu vai satura izmantošanu digitālajā tirgū, biznesa modeļiem un ilgtermiņa veicamajiem pasākumiem.

- Īpaši pievērsta uzmanība reklāmai internetā un starpniecības pakalpojumiem, kā arī nodokļu iekasēšanas uzlabojumiem dažādos biznesa modeļos.
 - Ļoti būtiska ir dažādu valstu pieredzes apmaiņa, kā sekmīgi iekasēt PVN caur dažādām digitālajām platformām, kā arī par valstu pieņemtajiem grozījumiem PVN jomā, PVN politiku un administrēšanas pasākumu aktivitātēm. Notiek diskusijas par Ziņojumu par Digitālo platformu lomu PVN iekasēšanā, un tika secināts, ka šis būs, iespējams, arī pats svarīgākais temats Globālā PVN forumā, kas plānots 2019. gada martā. Finanšu ministrijas pārstāvji piedalījās arī OECD organizētajā Tehniskajā sanāksmē par tirdzniecības platformu lomu, iekasējot PVN e - komercijas jomā, ar mērķi diskutēt par tirdzniecības platformu PVN iekasēšanas atbildības iespējamiem modeļiem.
 - Īpaša uzmanība tiek pievērsta administratīvas sadarbības mehānismam un izveidotās vienotās datorizētās datu apmaiņas sistēmas iespējām. Plānots šo sistēmu sasaistīt ar Eiropas Savienības sistēmu informācijas apmaiņai.
- Tiek turpināts darbs pie OECD pasākumu BEPS plāna ieviešanas, kas vērsts uz cīņu globālā līmenī pret izvairīšanos no tā, ka nodokļi netiek maksāti tur, kur tiek radīta peļņa.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- 2017. gada maijā ārlietu ministrs parakstīja daudzpusējo OECD konvenciju- juridisko instrumentu, ar kura palīdzību valstis ievieš BEPS minimālās prasības, kas attiecas uz izvairīšanās no nodokļu nomaksas apkarošanu, izmantojot starptautisko nodokļu līgumu nepilnības un tādā veidā mākslīgi pārvietotu peļņu uz zemu (vai beznodokļu)

jurisdikcijām. Pašreiz Finanšu ministrijā ir pabeigta dokumenta pakotnes tehniskā sagatavošana un plānots to iesniegt Saeimā.

- Saistībā ar BEPS minimālā standarta nodrošināšanu attiecībā uz nodokļu konvencijām, ir izstrādāti grozījumi nodokļu konvencijā ar Vāciju un 18.06.2018. elektroniski ir parafēts Latvijas un Vācijas nodokļu konvencijas protokols.
- Saistībā ar informācijas apmaiņu un pakļaušanos nodokļu likumiem OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu mērķiem ietvaros saņemtajiem ieteikumiem, kas paredz turpināt pilnveidot divpusējos un daudzpusējos informācijas apmaiņas mehānismus saskaņā ar OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu jomā izstrādāto starptautisko standartu, nozīmīgākie sasniegumi, paplašinot un uzlabojot Latvijas informācijas apmaiņas tīklu nodokļu mērķiem ar visiem attiecīgajiem partneriem un nodrošinot, lai tās visās nodibinātajās tiesiskajās attiecībās informācijas apmaiņa tiktu paredzēta saskaņā ar minēto standartu, ir šādi:
 - 01.01.2018. stājās spēkā Latvijas Republikas un Japānas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas attiecībā uz ienākuma nodokļiem, ļaunprātīgas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu un tās protokols.
 - 12.12.2017. MK apstiprināta nodokļu konvencija ar Saūda Arābiju.
 - 25.10.2017. parafēta nodokļu konvencija ar Pakistānu.
 - 30.11.2017. Saeimā ratificēta nodokļu konvencija ar Singapūru.
 - 04.07.2018. Saeimā ratificēta Latvijas un Vjetnamas nodokļu konvencija.

Darba grupa par savstarpējo administratīvo palīdzību nodokļu jomā un Globālā Foruma Automātiskās informācijas apmaiņas (AEOI) darba grupa

Pārskata periodā darba grupu darbs fokusējās uz sekojošiem jautājumiem:

- Starptautiskās administratīvās sadarbības joma:
 - Starptautiskās administratīvās sadarbības jomā OECD vada Globālā Foruma darbu.
 - Globālā Foruma AEOI darba grupas sanāksmēs tiek skatīti jautājumi arī par Globālo standartu (jeb Globālais standarts par automātisko informācijas apmaiņu par finanšu kontiem nodokļu jomā - *Common Reporting Standard*) (turpmāk tekstā – CRS), un Globālā Foruma ietvaros tiek veikta dalībvalstu izvērtēšana par CRS ieviešanu.
 - Savukārt viens no OECD 10. darba grupas jautājumiem ir par obligātās ziņošanas noteikumiem (*Mandatory disclosure rules* (turpmāk – MDR)), kas uzliek pienākumu nodokļu maksātājiem un to konsultantiem (piemēram, nodokļu konsultantiem) ziņot nodokļu administrācijai par CRS apiešanas shēmām. Šobrīd tiek izstrādāts daudzpusēja kompetento iestāžu līguma par obligāto ziņošanu projekts (MDR MCAA).
 - Ieviešot normatīvajos aktos darba grupās izstrādātos instrumentus, tiek uzlabota cīņa pret pārrobežu izvairīšanos no nodokļu nomaksas un nodokļu apiešanu.
- Jurisdikciju, kuras nesadarbojas (*non-cooperative jurisdictions*), noteikšanas kritēriji.
- Vienotās pārraides sistēmas (CTS) paplašināšana.

- Vairākums OECD Globālā foruma dalībnieku atbalsta CTS izmantošanu citiem informācijas apmaiņas veidiem, piemēram, informācijas apmaiņai pēc pieprasījuma un spontānās informācijas apmaiņai, norādot, ka šāda CTS paplašināšana veicinātu drošāku pieprasījumu nogādāšanu saņēmējvalstij un novērstu atbilžu uz pieprasījumiem kavēšanu.
- Saistībā ar informācijas apmaiņu pēc pieprasījuma OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu mērķiem izteiktās I un II fāzes rekomendācijas Latvijai, kas attiecas uz VID kompetenci, tiek pildītas.

Paveiktais attiecībā uz OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu mērķiem izteikto rekomendāciju īstenošanu

- Finanšu ministrija papildinājusi MK 2016. gada 5. janvāra noteikumu Nr.20 “Kārtība, kādā finanšu iestāde izpilda finanšu kontu pienācīgas pārbaudes procedūras un sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par finanšu kontiem” pielikumā pievienoto CRS standarta datu apmaiņā iesaistīto valstu sarakstu ar valstīm, kuras ir pievienojušās CRS Daudzpusējai kompetento iestāžu vienošanai (*Multilateral Competent Authority Agreement - MCAA*) un tiek uzskatītas par “*interested appropriate partners*” CRS datu apmaiņas kontekstā.
- Latvija turpina uzraudzīt informācijas pieejamību par dibinātājiem un patiesā labuma guvējiem attiecībā uz Latvijas rezidentu ārvalstu kontiem. Praksē nav bijuši gadījumi, kur Latvijas rezidenti būtu rīkojušies kā pilnvarotie informācijas apmaiņas kontekstā, pēcnovērtējuma periodā šāda veida pieprasījumi nav saņemti.
- 2017. gada 1. jūlijā stājās spēkā MK noteikumi Nr. 186 “Kārtība, kādā kredītiestāde, krājaizdevu sabiedrība un maksājumu pakalpojumu sniedzējs sniedz informāciju kontu reģistram un kontu reģistra informācijas lietotāji saņem kontu reģistra informāciju”, kas paredz informācijas sniegšanu un saņemšanu par bankas kontu turētāju, tostarp par bankas kontu patiesā labuma guvējiem un trasta saņēmējiem.
- Saskaņā ar veiktajiem grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā, kas stājās spēkā 2017. gada 9. novembrī, visām akciju sabiedrībām, asociācijām, reliģiskām organizācijām un citām juridiskām personām, tostarp ārvalstu uzņēmumu filiālēm, kas ir reģistrētas Uzņēmumu reģistrā, ir jānorāda to patiesie labumu guvēji, faktiskie īpašnieki vai personas, kas kontrolē juridiskas personas.
- Latvija turpina Kredītiestāžu likuma grozījumu ieviešanas uzraudzību, kas paredz banku informācijas apmaiņu saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem. Pamatojoties uz informācijas apmaiņas sadarbības valstu pieprasījumiem, VID ir sniedzis 109 atbildes uz informācijas pieprasījumiem, kas iekļāva jautājumus saistībā ar banku informāciju.
- Saņemtajai informācijai tiek uzlikts zīmogs, ka tā iegūta saskaņā ar starptautisku līgumu – visos gadījumos tiek lietoti atbilstoši zīmogi, nosakot, ka informācija tiek sniegta saskaņā ar starptautisko līgumu noteikumiem, un tās izmantošanu un atklāšanu regulē atbilstoši piemērojamie noteikumi. Datu bāzēs pieejamā informācija ir skaidri identificēta kā konfidenciāla.

- Latvija nodrošina pieprasītās informācijas savlaicīgu sniegšanu. Galvenokārt pieprasītā informācija tiek sniegta 90 dienu laikā, atsevišķos gadījumos sadarbības valstij tiek nosūtīts statusa atjauninājums.
- Piedaloties OECD darba grupā “Nodokļu piemērošana starptautiskajām korporācijām”, VID ir sniedzis priekšlikumus vadlīnijām par peļņas attiecināšanu uz pastāvīgajām pārstāvniecībām. Izstrādājot normatīvā regulējuma grozījumus saistībā ar OECD rekomendācijas ieviešanu, izmantota iegūtā OECD jaunākā un labākā transfertcenu prakse.
- Finanšu ministrija sadarbībā ar VID ir izstrādājusi likumprojektu “Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”” attiecībā uz transfertcenu dokumentācijas prasībām. Ar minēto likumprojektu paredzēts ieviest aktuālo un labāko praksi transfertcenu dokumentācijai, tādējādi veicinot uzņēmumu ienākuma nodokļa nomaksu likumā noteiktajā kārtībā. Vienlaikus šobrīd tiek izstrādāti Ministru kabineta noteikumi, kuros paredzēts detalizēti noteikt transfertcenu dokumentācijā norādāmo informāciju, paredzēt atvieglotas prasības transfertcenu dokumentācijai zemas pievienotās vērtības pakalpojumiem, kā arī uzlabot transfertcenu regulējumu jautājumā par iepriekšēju vienošanos noslēgšanu. Likumprojekts pašreiz tiek izskatīts Saeimā 3.lasījumā.

Nodokļu noziegumu un citu noziegumu Speciālās darba grupa (TFTC)

- Grupas ietvaros tiek izstrādāta rokasgrāmata par sadarbību starp nodokļu un pretkorupcijas iestādēm (apvienotais OECD un Pasaules bankas projekts).
- Notiek darbs pie dokumenta izstrādes par 10 identificētajiem globālajiem principiem nodokļu noziegumu apkarošanā, kuru paredzēts prezentēt Nodokļu noziegumu apkarošanas Globālajā Forumā 2019. gadā. Identificēti šādi globālie principi:
 - nodrošināt nodokļu noziegumu kriminalizēšanu;
 - ieviest efektīvu stratēģiju nodokļu noziegumu apkarošanai;
 - jābūt pietiekamām izmeklēšanas spējām;
 - jābūt pietiekamām spējām iesaldēt, izņemt un konfiscēt līdzekļus;
 - izveidot organizatorisku struktūru ar noteiktu atbildību;
 - piešķirt pietiekamus resursus nodokļu noziegumu izmeklēšanai;
 - atzīt nodokļu noziegumus, ka naudas atmazgāšanas predikatīvo noziegumu;
 - jābūt efektīvam ietvaram starpinstīciju sadarbībai;
 - nodrošināt, lai būtu pieejami starptautiskās sadarbības mehānismi;
 - aizsargāt aizdomās turēto personu tiesības.
- Vienlaikus tiek veidota starptautiskās sadarbības kontaktu bāze, kuras ietvaros paredzēts iegūt un apkopot valstu kontaktinformāciju par starptautiskā krimināltiesiskā palīdzībā specifiski nodokļu jomā iesaistītajiem dienestiem un to nozīmētajām kontaktpersonām.

Tirdzniecības komiteja

- Komitejas 2017. - 2018. gada perioda darba prioritātes ir labāk atspoguļot sakarību starp tirdzniecību un ieguldījumiem, tirdzniecību, globālām vērtību ķēdēm un digitālo ekonomiku; tirdzniecību un plašāku ekonomikas un strukturālo politiku, īpaši attiecībā

uz pakalpojumu sektoru.

- Uzmanība tiek pievērsta sadarbībai ar citām OECD komitejām, lai sniegtu ieguldījumu to darbā no tirdzniecības politikas viedokļa, kā arī izmantotu citu komiteju pieredzi jautājumos, kas skar tirdzniecības politiku. Komiteja ir atbalstījusi un arī turpinās atbalstīt tirdzniecības sarunu procesus. Īpaša prioritāte ir ciešāka sadarbība ar valstu valdībām un biznesa aprindām, jo īpaši tādās jomās kā komunikācija un informācijas izplatīšana par politikas rezultātiem.
- Tematiski komiteja pievērš uzmanību tirdzniecības liberalizācijai, skaidrojot ieguvumus no daudzpusējas, vairākpusējas un reģionālas tirgu atvēršanas – OECD METRO modelis tirdzniecības ierobežojumu kvantitatīvai novērtēšanai, globālo vērtību ķēžu jautājumi (tirdzniecības pievienotās vērtības datubāze TiVA) un mazo un vidējo komersantu iesaiste starptautiskajā tirdzniecībā.
- Attiecībā uz tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem, komiteja analizē tirdzniecības veicināšanas pasākumus, ņemot vērā PTO Tirdzniecības veicināšanas nolīguma stāšanos spēkā, izmantojot OECD Tirdzniecības veicināšanas indikatorus (TFIs).
- Tika sagatavots ziņojums par palīdzību tirdzniecībai (*Aid for Trade*). Pakalpojumu tirdzniecības jomā tiek turpināti pētījumi par pakalpojumu tirdzniecības ierobežošanas indeksu STRI un pakalpojumu sektora reformu ieguvumiem.
- Komiteja turpina vērtēt tirdzniecības sasaisti ar nacionālajām rīcībpolitikām, lai ar tirdzniecības palīdzību sekmētu iekļaujošu izaugsmi, darbavietu radīšanu, ieguldījumus un inovāciju. Šajos jautājumos darbs tiek fokusēts uz digitālās ekonomikas jautājumiem, starptautisko regulatoru sadarbību, izejmateriālu pieejamību, vides politikas un tirdzniecības sasaisti.
- Pēdējos gados nostiprinājusies OECD sadarbība ar G20, pievēršot arī lielāku uzmanību tirdzniecības jautājumiem, ņemot vērā pieaugošo protekcionisma tendenci un tirdzniecības lomu strukturālajās reformās. OECD gatavotie pētījumi un politiskie apskati veido nozīmīgu šī starptautiskā formāta analīzes pamatu. Cieša sadarbība turpinās ar Pasauls Tirdzniecības organizāciju (PTO), īpaši attiecībā uz pētījumiem par digitālo tirdzniecību un e-komerciju.

Latvijas prioritātes darbam Tirdzniecības komitejā

- Pašreizējā protekcionisma un norobežošanās tendenču laikā, izmantojot Tirdzniecības komitejas ekspertīzi, ir svarīgi popularizēt brīvās tirdzniecības principus pasaulē. Ir būtiski aktīvāki un sabiedrībai pieejamāki skaidrojumi par tirdzniecības sniegtajiem ieguvumiem, tāpēc OECD ir jāturpina uzsāktais darbs pie komunikācijas uzlabošanas šajā jomā, papildus analizējot arī neapmierinātības ar tirdzniecības liberalizāciju iemeslus.
- Latvija atbalstīja Nīderlandes iniciatīvu sadarboties atvērtas ekonomikas un iekļaujošas sabiedrības jautājumos. Šāda sadarbība ļauj ieinteresētajām OECD dalībvalstīm dalīties pieredzē un apmainīties informācijā tādos jautājumos, kā globālo jautājumu ietekme uz rīcībpolitiku nacionālā līmenī, savstarpēju pieredzes apmaiņu gan politikas, gan komunikācijas jautājumos.
- Tirdzniecības komitejas pieredze, pētījumi un ekspertīze ir noderīga arī formulējot Latvijas intereses un nostājas ES tirdzniecības politikas jautājumos. Latviju īpaši

interesējošie jautājumi ir globālās vērtību ķēdes, mazo un vidējo komersantu iesaiste starptautiskajā tirdzniecībā, e-komercija un pakalpojumu tirdzniecība, izejvielu pieejamība, kā arī tirdzniecības politikas komunikācijas jautājumi.

Paveiktais efektivitātes paaugstināšanai ar muitas un tirdzniecības atvieglošanu saistītos jautājumos

- Lai uzlabotu sadarbību ar ārvalstu muitas dienestiem, tādējādi nodrošinot ātrāku, drošāku un ērtāku robežu šķērsošanu, 2018. gada 25. maijā (no Latvijas puses) un 2018. gada 4. jūnijā (no Krievijas puses), parakstīts Memorands starp VID un Federālo muitas dienestu (Krievijas Federācija) par savstarpēju sadarbību oficiālo kultūras un sporta pasākumu norises laikā, nodrošinot ātru un drošu muitas formalitāšu kārtošānu un robežas šķērsošanu.
- 2017. gada 11. jūlijā Latvijas-Baltkrievijas Robežšķērsošanas vietu darbības un saskaņotas attīstības jautājumu apakškomisijas II sēdes laikā tika parakstīts Memorands par VID un Baltkrievijas Republikas Valsts muitas komitejas sadarbību II Eiropas spēļu laikā, kas notiks Baltkrievijā 2019. gadā.
- Īstenots Savienības muitas kodeksa (SMK) projekta “Pārraudzība 3+” pirmais posms, kas aptvers galvenās daļas, kas nepieciešamas, lai pildītu SIT lietojuma kontroles saistības, izmantojot samazinātu datu kopu un saskaņošanu ar muitas lēmumu procesu.
- Īstenojot projektu "E-muita (1.kārta)", veiktas izmaiņas Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS) un saistītajās sistēmās, ieviešot:
 - iespēju pārvietot kravas starp pagaidu uzglabāšanas vietām, kā arī automatizētu pagaidu uzglabāšanas deklarāciju apstrādi;
 - datu apmaiņu ar Eiropas Komisijas EORI2 sistēmu atbilstoši SMK prasībām;
 - jauno Importa muitas deklarāciju apstrādes sistēmu atbilstoši SMK prasībām;
 - *Surveillance 3* projektu atbilstoši SMK prasībām;
 - sasaisti ar VAS “Latvijas dzelzceļš”, nodrošinot automatizētu vagonu kontroli un tranzīta deklarāciju noslēgšanu, kravas izvedot ar dzelzceļa transportu;
 - pagaidu uzglabāšanas deklarāciju datu nodošanu riska analīzes veikšanai;
 - automatizēto importa un eksporta deklarāciju izlaišanu “zaļajā ceļā”.
- 2017. gadā VID mājaslapas angļu valodas versija tika papildināta ar sadaļu par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību. 2018. gadā izveidota jauna sadaļa ārvalstu investoriem “*Invest in Latvia*”, kurā iekļauta arī apakšsadaļa ar pamatinformāciju par muitas procedūrām un tarifiem. Ņemot vērā to, ka importa un eksporta procedūru noformēšana tiek veikta saskaņā ar ES tiesību aktiem (Savienības Muitas kodeksu un tam pakārtotajiem tiesību aktiem), kas ir izdoti angļu valodā, informācija par šiem jautājumiem mājaslapas angļu valodas versijā nav publicēta.

Investīciju komiteja

- 2017. un 2018. gadā īpaši tika diskutēts par valstu piekopto praksi attiecībā uz investīciju skrīninga ieviešanu, balstoties uz nacionālās drošības apsvērumiem.

2018.gada pavasara sesijā Latvija iepazīstināja pārējās dalībvalstis ar 2017.gadā Latvijā ieviesto investīciju skrīninga sistēmu.

- Latvijas prioritātes Investīciju komitejā ir turpināt pārņemt labo praksi no citām OECD dalībvalstīm investīciju vides uzlabošanā/sakārtošanā un divpusējo ieguldījumu aizsardzības līgumu izstrādē; sniegt OECD aktuālo informāciju un skaidrojumus par Latvijā veiktajām izmaiņām normatīvajos aktos un līgumtiesiskajā bāzē attiecībā uz investīciju vidi.

Patērētāju aizsardzības politikas komiteja

- PTAC savā darbībā minētajā termiņā izmantoja un turpina izmantot vairākus OECD izstrādātus labākās prakses dokumentus, kā arī veiktos pētījumus, kuri ir prezentēti Patērētāju Komitejas ietvaros.
 - Latvija piedalās sanāksmēs, kur tiek apspriesti arī Latvijas patērētāju tiesību aizsardzības sfērā aktuāli jautājumi un prezentēti OECD izstrādātie labās prakses dokumenti un pētījumi, kas noder gan ministriju darbā, izstrādājot normatīvos aktus, gan PTAC darbā, izvēloties atbilstošākās uzraudzības un informēšanas metodes.
 - OECD rekomendācijas patērētāju aizsardzībai e-komercijas vidē: E - komercijas rekomendācija tika apstiprināta 2016. gada 24. martā. Tā nosaka galvenos principus labai e-komercijas videi. Tajā ietvertie principi ir lielisks pamats normatīvo aktu sagatavošanas procesā. 2018. gada aprīļa sanāksmē tika apspriesta e-komercijas vadlīniju ieviešanas gaita. Notika informācijas apmaiņa par pilnvarām un praksēm dalībvalstīs, kā rīkoties pārrobežu e-komercijas pārkāpumu gadījumos, lai tos efektīvi novērstu. Iegūtā informācija tiek izmantota PTAC ikdienas darbā, kā arī strādājot pie normatīvo aktu projektiem, tai skaitā par mājas lapu aizvēršanas iespējām un citu elektronisko līdzekļu apturēšanas iespējām, ņemot vērā, ka tieši e-komercija ir uzņēmējdarbības joma, kas attīstās visstraujāk.
 - Informācija no OECD un dalībvalstu pieredzes par patērētāju savstarpējo aizdevumu platformām, kas arī Latvijā ir aktuāls jautājums, ņemot vērā, ka tiek izstrādāta šo jomu regulējošā normatīvā bāze. Patērētāji labprāt izvēlas šos pakalpojumus, tāpēc svarīgi, ka regulējums un uzraudzības prakse ir atbilstoša un ar efektīviem aizsardzības mehānismiem. Pētījumi un apmaiņa ar labāko praksi starp dalībvalstīm par savstarpējo aizdevumu platformām ir aktuāla arī Latvijai un tiek izmantota ikdienas uzraudzības un normatīvo aktu izstrādes darbā.
 - OECD izstrādāti politikas dokumenti saistībā ar patērētāju uzvedību un tās ieviešanu patērētāju aizsardzības politikas veidošanā. Viena no OECD prioritātēm joprojām ir darbs pie uzvedības ekonomikas dažādu aspektu ietekmes pētīšana un analīze. Komitejas darba ietvaros tiek apskatītas dažādu valstu pieredzes uzvedības ekonomikas zinātnes izmantošanā, kā arī apskatīti dažādi pētījumi un zinātniskie darbi.
- Dalība Preču drošuma darba grupa - grupas ietvaros tiek apspriestas labākās tirgus uzraudzības prakses, konkrēti preču un pakalpojumu drošuma problēmgadījumi, kā arī tiešsaistes tirdzniecības radītie izaicinājumi preču drošumam.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- Latvija katru gadu piedalās arī kopēji organizētajās informēšanas kampaņās, piemēram, 2017. gada novembrī PTAC piedalījās OECD iniciētajā starptautiskajā patērētāju informēšanas kampaņā “Krītošas mēbeles! Piestiprini tās pie sienas!”, kuras ietvaros tika vērsta patērētāju uzmanība uz savainošanās riskiem, sevišķi zīdaiņiem un maziem bērniem, ko var radīt pie sienas nenostiprinātas mēbeles.
- PTAC pašlaik aktīvi piedalās 2018. gada patērētāju informēšanas kampaņas “Drošasprecesinternetā#” sagatavošanā, kuras galvenais mērķis būs informēt patērētājus par riskiem, kā arī sniegt viegli uztveramus padomus par to, lai patērētāji pievērstu uzmanību internetā iegādātu preču drošumam. Kampaņa paredzēta, lai 2018. gada internetā iegādātās preces būtu drošas un neradītu veselības vai patērētāju mantas apdraudējumu. Globālā kampaņas norise paredzēta no 2018. gada 12. novembra līdz 16. novembrim.
- Ekonomikas ministrija 2017. gadā ir uzsākusi “Konsultē vispirms” principa ieviešanu Latvijas uzraugošo iestāžu darbā. Inicītiņas galvenais mērķis ir panākt veiksmīgāku uzņēmēju un uzraugošo iestāžu savstarpējo sadarbību, lai nodrošinātu augstāku atbilstību piemērojamajām normatīvo aktu prasībām. Lai ieviestu šo iniciatīvu, Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi vadlīnijas par “Konsultē vispirms” piemērošanu Latvijas uzraugošo iestāžu darbā. Vadlīniju izstrādē pārņemta OECD labā prakse attiecībā uz efektīvas uzraudzības politikas veidošanu, kas izriet no dokumenta “*OECD Best Practice Principles for Regulatory Enforcement. Regulatory Enforcement and Inspections, 2014*”. 2017. gada jūnijā 22 uzraugošo iestāžu vadītāji parakstīja sadarbības memorandu, apņēmoties savā darbā ievērot “Konsultē vispirms” vadlīnijās ietvertos principus, kas sasaucas arī ar OECD labās prakses ieteikumiem uzraudzības efektivitātes veicināšanai un uz atbilstību vērstas politikas veidošanā. “Konsultē vispirms” iniciatīva pozitīvi novērtēta no OECD ekspertiem un ir ietverta pētījumā “Tiesiskums komercdarbībai un iekļaujošai izaugsmei Latvijā”.

Turpmākās prioritātes Patērētāju aizsardzības politikas komitejā:

- digitālā ekonomika un patērētāju interešu aizsardzība tiešsaistē (e-komercijas rekomendācijas ieviešana, digitālo biznesa modeļu izvērtējums un to ietekme uz patērētājiem);
- efektīva patērētāju politikas veidošana (izmantojot uzvedības ekonomikā veiktos pētījumus, uzlabot datu pieejamību politikas veidošanai);
- drošu un atbilstošu preču nodrošināšana patērētājiem (datu pieejamības uzlabošana preču drošuma uzraudzībai, starptautisku preču ietvara attīstīšana attiecībā uz drošumu).

Konkurences komiteja

Komitejā tika apskatītas sekojošas tēmas:

- Digitālo jautājumu apspriešana un apzināšana saistībā ar ietekmi uz konkurenci tirgos (valstu regulējošie pasākumi un prakse digitālos tirgos apspriešana, t.sk. OECD rekomendāciju un OECD novērtēšanas rīka saistībā ar valstu regulējošo aktu izvērtēšanu

un konkurences novērtēšanu digitālos tirgos, ar blokķēdi pielietojumu saistītu pakalpojumu attīstība, *Fintech* jautājumi un paltformu attīstība citos tirgos – piem., taksometru pakalpojumi un kopbraukšana). Konkurences komitejas un darba grupu izskatītie digitālās jomas jautājumi saistīti arī ar OECD horizontālo projektu *Going digital*.

- OECD rekomendāciju un citu juridisko instrumentu efektivitātes monitorēšana iepriekšējos periodos un ar to pārskatīšanu un pilnveidošanu saistītas iniciatīvas (piem., OECD Padomes 2009.gada Rekomendācijas par Konkurences novērtēšanu, OECD Konkurences novērtēšanas rīks, OECD Padomes 1998.gada Rekomendāciju par efektīvu rīcību cīņā pret kartelēm, u.c.);
- Konkurences tiesību piemērošanas teorijas un prakses apkopošana un apspriešana starp dalībvalstīm (kartelju apkarošanas jautājumi un prakse, ar apvienošanas regulējuma jautājumi, ar tirgus uzraudzībām saistītie un citi jautājumi).
- Konkurences padome (turpmāk – KP) ir sniegusi ieguldījumu Konkurences komitejas darbā par:
 - Izaicinājumi un sadarbība iecietības programmu ietvaros;
 - Legālās prezumpcijas konkurences tiesībās;
 - Takšu, kopbraukšanas un braucienu meklēšanas pakalpojumi;
 - Par konkurences tiesību piemērošanu tiesvedībās.
- Konkurences komitejā izskatītie jautājumi saistībā ar OECD juridiskiem instrumentiem:
 - Konkurences komitejas Sekretariāta ziņojums par progresu OECD Padomes 1998.gada rekomendāciju par efektīvu rīcību cīņā pret kartelēm pārskatīšanu un pirmā projekta izskatīšana Konkurences komitejas darba grupās un tālāku virzību komitejas ietvaros. Rekomendāciju ir plānots aktualizēt, t.sk. iekļaujot aktuālākus ar konkurences tiesību prakses attīstību saistītus jautājumus.
 - Konkurences komitejas Sekretariāta ziņojums OECD Konkurences novērtēšanas rīka pārskatīšanas iespējām digitālo jauninājumu kontekstā, Padomes 2009. gada rekomendācijas par konkurences novērtēšanu un OECD Padomes 1979.gada rekomendācijas par konkurences politiku un izņēmuma vai regulētajiem sektoriem. Abas rekomendācijas ir plānots konsolidēt.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

KP praksē biežāk izmantotie OECD juridiskie instrumenti ir:

- OECD Konkurences novērtēšanu rīks, kas izstrādāts, lai nodrošinātu valsts un pašvaldību normatīvo un tiesību aktu novērtēšanu un nepamatotu konkurences ierobežojumu izslēgšanu, panākot vienlīdzīgu spēles noteikumus tirgū.
- OECD izstrādātās rekomendācijas attiecībā uz konkurences neitralitāti, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences nosacījumus tirgū starp valsts un pašvaldību, tām veicot komercdarbību, un privātiem komersantiem.

Minēto rīku ieviešana praksē:

- KP veicot izvērtējumu un sniedzot atzinumus atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam;
- kopā ar EM izstrādājot un virzot Konkurneces likuma grozījumus, kas nosaka KP tiesības izvērtēt publisko personu darbības un paredz konkurences neitralitātes

- ievērošanas uzraudzības mehānismu;
 - KP sniedzot atzinumus par izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem, kā arī veicot konkurences novērtēšanu attiecībā uz spēkā esošo regulējumu nozarēs un konkrētos tirgos uzraudzību ietvaros.
- Rekomendācija “stiprināt Konkurences padomes neatkarību konkurences politikas īstenošanā, piešķirot lielāku finansiālu un administratīvu autonomiju”, ir daļēji ieviesta:
 - 2018.gadā spēkā stājušies grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, kas nosaka lielāku patstāvību atalgojuma noteikšanā KP amatpersonām (darbiniekiem) iestādes reglamentētā apmērā, ņemot vērā mēneša vidējās darba samaksas apmēru (ar koeficientu 4,05) un ņemot vērā amata vērtību (atbildību un sarežģītību) un individuālo novērtējumu;
 - OECD rekomendācijas ir daļēji ieviestas, jo nav nodrošināts KP adekvāts finansējums. KP finansiālās kapacitātes stiprināšana ir skatāma arī kopsakarā ar ECN+ direktīvas, kas paredz Eiropas Savienības konkurences iestādes nodrošināt ar pilnvaru apjoma minimumu efektīvai konkurences tiesību piemērošanai, pārņemšanu. Direktīvas ieviešanas viens no būtiskiem aspektiem ir konkurences iestāžu nodrošināšana ar tiem nepieciešamajiem resursiem, t.sk. finanšu.

Statistikas un statistikas politikas komiteja

- Pievienošanās sarunu laikā pirms Latvijas iestāšanās OECD tika pieņemtas rekomendācijas ieviešanai statistikas nozarē, attiecīgajām rekomendācijām kalpojot kā ietvaram labās prakses pārņemšanai un statistikas nozares turpmākai attīstībai. Tika noteikts, ka Latvijai divu gadu laikā pēc iestāšanās OECD jāsniedz progresa ziņojums par rekomendāciju ieviešanu.
- 2018. gadā Centrālā statistikas pārvalde (turpmāk – CSP) un Latvijas Banka sagatavoja progresa ziņojumu par sasniegto statistikas nozarē saskaņā ar OECD Statistikas un statistikas politikas komitejas sniegtajām rekomendācijām. 2018. gada jūnijā OECD Statistikas un statistikas politikas komitejas sanāksmē Latvija prezentēja progresa ziņojumā minētos sasniegumus. Ņemot vērā iestāšanās procesa laikā saņemtās rekomendācijas, tika atzīmēts, ka ir:
 - ieviests jauns Statistikas likums (ieskaitot CSP profesionālās neatkarības veicināšanu, Statistikas padomes izveidi, koordinācijas lomas stiprināšanu, plašāku pieeju administratīvajiem datiem);
 - veikts darbs pie centralizēta un vienota datu izplatīšanas rīka izstrādes;
 - veikti nozīmīgi uzlabojumi nacionālajos kontos u.c.
- Statistikas komitejas Sekretariāts atzīmēja, ka Latvija ir sasniegusi labu progresu rekomendāciju ieviešanā, kā arī veiksmīgi ievēro Padomes Labās statistikas prakses rekomendācijas (norādot, ka ieviestais Statistikas likums atbilst rekomendācijām). Tāpat tika atzīmēts, ka pastāv veiksmīga sadarbība starp OECD Statistikas un datu direktorātu un CSP un Latvijas Banku.

- CSP nemainīgi turpinās sniegt datus pēc iespējas pilnīgā apjomā un detalizācijā OECD pētījumu un publikāciju vajadzībām, sadarbībai norisinoties sasaistē ar Eiropas Statistikas sistēmas prioritātēm.

Veselības komiteja

- Veselības komitejas darbības programmas (budžets 2019.- 2020. gadam) aktuālās tēmas:
 - cilvēks centrā – akcentēts cilvēka dzīves cikls, tai skaitā, novecošanās;
 - uz pierādījumiem balstīta nākotnes attīstība - veicināt, lai valstu politikas ir spējīgas reaģēt uz pastāvošajām vajadzībām attiecībā uz cilvēkresursiem, IT tehnoloģijām, lai tiktu veikts sistēmas novērtējums, nodrošināta mentālās aprūpe, izstrādāti jauni slimnīcu aprūpes modeļi;
 - politikas ieviešana – atbalsts valstīm politikas ieviešanā, tai skaitā, atbalstot starpsektoru sadarbību, starptautisko datu bāzu izmantošanu, informācijas apmaiņas platformas uzturēšanu politikas veidotājiem, analītisko instrumentu izmantošanu.

Komitejas prioritātes darbam līdz 2019. gada jūnijam: telemedicīna un gaidīšanas laiki (rindas) veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai.

- Lai uzlabotu valstu ziņojumus ES semestra ietvaros, sadarbībā ar Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātu Veselība un pārtikas nekaitīgums (SANTE) ir izstrādāti valstu veselības profili, ņemot par pamatu datus no OECD, EUROSTAT u.c.
- Uzsākts darbs pie plāna izstrādes par pieaugušās nevienlīdzības mazināšanu veselības aprūpē.

Būtiskākie rezultāti darba grupās:

- Farmācijas un medicīnas ierīču ekspertu grupa – darba grupa strādā pie ziņojuma izstrādes par ilgtspējīgu pieejamību inovatīviem medikamentiem, tai skaitā, uzlabot cenu caurspīdīgumu un efektivitāti.
- Veselības aprūpes kvalitātes un rezultātu darba grupa - PaRIS projekta progress - viena no OECD Veselības komitejas prioritātēm ir pilnveidot datu sniegšanas un aprēķinu metodes un rīkus, lai nodrošinātu starptautiski salīdzināmu datu un indikatoru iegūšanu veselības aprūpes kvalitātes, rezultātu un pacientu drošības jomā. Tiek turpināts darbs pie starptautiska pētījuma izveides (*Patient Reported Outcomes Indicators Survey*) par pacientu ziņoto pieredzi veselības aprūpē (PREMS) un rezultātiem (PROMS). Valstu pārstāvji aktīvi darbojas darba grupās un dod savu pienesumu šī pētījuma/instrumenta izstrādē, tomēr vēl joprojām ir svarīgi saprast, kā tieši rādītāji tiks izmantoti, kādas būs izmaksas utt. Tiks izveidota iesaistīto valstu padome (*Board of Participating countries (BPC)*), kā vidutājs starp PaRIS ekspertu grupu un Veselības komiteju. Pacientu drošība ir galvenā globālā problēma, kas būtiski ietekmē to personu veselību un labklājību, kas saņem aprūpi, un veselības aprūpes resursu izmantošanas efektivitāti. Darba grupa strādā pie turpmākās darba virzieniem attiecībā uz pacientu drošību un to mērīšanu.
- Veselības statistikas jautājumu darba grupa – nacionālo veselības kontu ekspertu grupas turpina darbu pie veselības aprūpes prognožu aprēķinu sagatavošanas.
- Sabiedrības veselības ekonomikas ekspertu grupa – publicēts ziņojums par aptaukošanos “*Obesity update 2017*”, kurā pārskatīti galvenie sasniegtie darbības rezultāti attiecībā

uz aptaukošanos, fiziskām aktivitātēm un ar to saistītajām hroniskajām slimībām, tostarp negatīvās sekas, ko šie riska faktori un slimības atstāj uz darba tirgus rezultātiem un izglītības rezultātiem.

- Darba grupa ir izstrādājusi publikācijas projektu par antimikrobās rezistences (AMR) ierobežošanu veselības aprūpē, kurā iekļauta AMR tendenču analīze, tās ietekme uz cilvēku veselību un veselības aprūpes izdevumiem, kā arī inovatīvu darbību efektivitāte un rentabilitāte, lai veicinātu piesardzīgu antibakteriālo līdzekļu lietošanu un novērstu izplatīšanos.

Progress nozīmīgāko rekomendāciju izpildē

- 2018. gada 19. jūnijā Ministru kabineta sēdē tika izskatīts un apstiprināts Veselības ministrijas izstrādātais informatīvais ziņojums "Par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas rekomendāciju veselības jomā ieviešanas progresu" (19.06.2018. prot.29, 28§,TA-1149).
- Veselības ministrija OECD Veselības komitejas sesijā 2018. gada 28. jūnijā prezentēja Latvijas progresu OECD rekomendāciju ieviešanā veselības jomā.
- Saskaņā Veselības komitejas ziņojumā par Latvijas veselības komitejas ieteikumu īstenošanu noteikto Latvija ir atbrīvota no turpmākas atskaišu sniegšanas par paveikto. Vienlaikus OECD Veselības komiteja aicina Latviju arī turpmāk rūpēties par to, lai uzsāktās veselības aprūpes finansēšanas reformas nepasliktinātu piekļuvi veselības aprūpei, uzlabotu veselības aprūpes kvalitāti un pieejamību.

Lauksaimniecības komiteja

- Lauksaimniecības komitejā darba prioritātes 2017.-2018. gada plānošanas periodā - lauksaimniecības politiku pārskats un novērtēšana, lauksaimniecības pārtikas produktu tirgu attīstības prognozes, ilgtspējīgs lauksaimniecības produktivitātes pieaugums, lauku saimniecību noturība pret riskiem un risku pārvaldība, resursu ilgtspējīga izmantošana, klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās to pārvarēšanai, zaļā izaugsme, klimata viedā lauksaimniecība, nodrošinājums ar pārtiku, lauksaimniecības politiku ietekme uz patērētāju labklājību, saimniecības līmeņa analīze un pārtikas ķēdes analīze, sadarbība ar OECD partnervalstīm un citām starptautiskajām organizācijām, kā arī uzsāktas sarunas par nākamā plānošanas perioda 2019.-2020. gadam darba prioritātēm.
- Nozīmīgākie izvērtējumi kopš 2017. gada otrās puses:
 - Kopējās lauksaimniecības politiku reformu izvērtējums Eiropas Savienībā 2014-2020, kas ir ietekmējis Kopējās lauksaimniecības politiku veidošanu nākamajam plānošanas periodam (2021-2027);
 - Inovācijas, lauksaimniecības produktivitāte un ilgtspējība Igaunijā, kas ir līdzīgs izvērtējums uzsāktajam pētījumam par Latviju, un ikgadējie ziņojumi (OECD-FAO Lauksaimniecības pārskats 2018 un Lauksaimniecības politiku pārskats un izvērtēšana 2018), kuri iezīmē izmaiņas lauksaimniecības tirgos un politikās un ir visaugstāk vērtētās Lauksaimniecības komitejas publikācijas no dalībvalstu puses.

Latvijas prioritātes Lauksaimniecības komitejā 2017.-2018. gada plānošanas periodā:

- Dzīvotspējīga un konkurētspējīga lauksaimnieciskā ražošana – piemērotākie riska pārvaldības instrumenti, sektora elastības nodrošināšanai pret dažādiem riskiem, pārtikas ķēžu efektivitātes veicināšana, starptautiskās tirdzniecības veicināšana, inovāciju izmantošana;
- Lauksaimnieciskās ražošanas potenciāla saglabāšana un attīstīšana – ilgtspējīgas un inovatīvas ražošanas metodes, produktivitātes celšana, pārtikas atkritumu un zudumu rašanās ierobežošana, pārtikas drošums;
- Vides politiku integrācija lauksaimniecības politikās, vienlaikus saglabājot un attīstot lauksaimnieciskās ražošanas potenciālu un nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, augsnes auglības veicināšanu, klimata pārmaiņu mazināšanu un adaptāciju un vides piesārņojuma mazināšanu.

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- Turpinās darbs pie pētījuma izstrādes par Latvijas lauksaimniecības un pārtikas nozares inovācijām produktivitātei un ilgtspējībai. Šis pētījums ir daļa no iestāšanās sarunu OECD vienošanās par veicamajiem novērtējumiem pēc-iestāšanās periodā. Sagaidāms, kas šis pētījums palīdzēs izvērtēt lauksaimniecības un citu nozaru politiku ietekmi uz lauksaimniecības un pārtikas sektoru, tā produktivitāti un ilgtspēju, un sniegs rekomendācijas politiku un nozares snieguma uzlabošanai.

Zivsaimniecības komiteja (COFI)

- 2017.-2018. gadā COFI liels uzsvars tiek likts uz nelegālas, neregulētas un neregistrētas (NNN) zvejas ierobežošana un noziegumu, kas saistīti ar NNN zveju, novēršanā. Latvijā ir spēkā ES normas un Kopējās zivsaimniecības politikas principi, attiecīgi ir izstrādāts detalizēts ES regulējums NNN zvejas ierobežošanā, kā arī no Eiropas Komisijas puses ir liels atbalsts dalībvalstīm, lai nodrošinātu NNN zvejas izskaušanu.
- Ņemot vērā iepriekšējo pieredzi informācijas un datu vākšanā, kā arī vairākkārtējus dalībvalstu iebildumus par to, ka viena un tā pati informācija tiek prasīta vairākās organizācijās, COFI vienojās vienkāršot statistikas datu apkopošanu, lai mazinātu respondentu administratīvo noslogojumu – attiecīgi pieprasot no dalībvalstīm tikai to informāciju, kas dotajā brīdī nav citur publiski pieejama.
- Tika uzsākts aktīvs darbs pie COFI stratēģijas un budžeta sadalījuma izstrādes 2019.-2020. gadam. Diskusijās delegācijas uzsvēra nepieciešamību vairāk darboties jautājumos saistībā ar zivsaimniecības noziegumiem, NNN zvejas ierobežošana un akvakultūras licencēšanas jautājumiem, kas atsevišķās valstīs ir ļoti būtisks jautājums. Tāpat kā viena no prioritātēm tika izvirzīta Zilās ekonomikas izaugsme, inovāciju un jauno tehnoloģiju izmantošana. Arī nākamajam periodam atkārtoti tika apliecināta Zivsaimniecības pārskata nozīme COFI darbā.
- Šajā gadā nav apstiprināti jauni OECD juridiskie instrumenti, kas būtu jāievieš.

Latvijas prioritātes Zivsaimniecības komitejā:

- Turpināt sekot, lai Latvijas sniegtā informācija dažādās publikācijās un apskatos tiktu attēlota maksimāli objektīvi, papildus izvērtējot sniegto datu atbilstību COFI pieprasījumiem un vēlamajam rezultātiem;
- NNN zvejas ierobežošanas jomā - piedalīties COFI gala ziņojuma sagatavošanā, nodrošinot iepriekš sniegtās informācijas korektu un maksimāli objektīvu atspoguļojumu, turpmāka darbība saskaņā ar KZP prasībām;
- Sniegt visu pieejamo informāciju un datus Zivsaimniecības pārskata sagatavošanai un ar to saistītās datubāzes pilnveidošanai.

Dalība OECD Labības un Zālaugu un pākšaugu sēkļu shēmās

- Dalība shēmās veicina sēkļu konkurētspējas paaugstināšanos starptautiskajā tirgū, sekmējot Latvijā ražotu sēkļu eksportu uz valstīm, kas nav ES dalībvalstis. Latvijas likumdošanā noteiktās šķirnes identitātes un šķirnes tīrības prasības balstās uz OECD sēkļu shēmās noteiktajām prasībām. Latvijā selekcionētās, sertificēšanai paredzētās šķirnes tiek iekļautas OECD šķirņu sarakstā, tādējādi radot iespēju citu valstu ražotājiem iegūt informāciju par Latvijā selekcionētajām šķirnēm.
- Sēkļu shēmu ikgadējā sanāksmē tika skatīti sekojoši prioritārie jautājumi - šķirņu maisījumu sertifikācija, marķēšana un etiķešu drošība, nelegālā sēkļu prakse, hibrīdo šķirņu sēkļu tīrība, šķirnes tīrība lauku apskatēs un pēcpārbaudē, BMT marķieri, kapacitātes paaugstināšanas aktivitātes, jaunu sugu pievienošana OECD shēmām, sēkļu shēmu budžeta pārskats un stratēģiskais plāns.
- Sēkļu sertifikācija atbilstoši OECD prasībām Latvijā arī turpmāk būs svarīga, tādējādi veicinās Latvijā ražotu sēkļu eksportu, kas saskaņā ar Zemkopības ministrijas darbības virzieniem veicinās nozares konkurētspēju.

Vides politikas komiteja

- VARAM un līdzatbildīgo iestāžu dalība OECD Vides politikas komitejā ir nodrošinājusi starptautiskās pieredzes un zināšanu iegūšanu labākai vides rīcībpolitikas veidošanai Latvijā. Paplašinātas zināšanas un pilnveidota izpratne ekosistēmu pārvaldības un ilgtspējīgas attīstības mērķu integrācijas jautājumos.
- Eksperti turpina papildināt un izmantot praksē iegūto pieredzi saistībā ar dažādu pārvaldība instrumentu integrētu izmantošanu vides mērķu īstenošanai, tādu kā telpiskā plānošana, modelēšana, izmaksu-ieguvumu analīze un uzvedības zinātnes pētījumi. Pilnveidota vides nozares ekspertu izpratne arī par viedo tehnoloģiju lomu mūsdienu pārvaldības procesos, īpaši par satelītnovērojumu, lielo datu kopu un digitālo tehnoloģiju izmantošanas iespējām vides pārvaldībā.
- Aktivizēta un paplašināta datu un informācijas apmaiņa starp Latviju un OECD dažādos ar vidi saistītos statistikas jautājumos (agrovides indikatori, vides pakalpojumi, ekonomiskie instrumenti u.c.). VARAM sadarbībā ar Finanšu ministriju regulāri pilnveido informāciju OECD PINE datu bāzē par vides ekonomiskajiem instrumentiem.
- Šai laika posmā iegūtā izpratne par pasaules progresīvāko valstu pieejām resursu produktivitātes un aprites ekonomikas jautājumos ir integrēta atkritumu apsaimniekošanas jomas pilnveidošanā (tostarp, depozītu sistēmas priekšlikumu

sagatavošanā valdībai, ražotāju atbildības sistēmu uzraudzībā) un nacionālās aprites ekonomikas stratēģijas izstrādē.

- Latvija ir paudusi atbalstu un interesi aktīvākai iesaistei OECD izvērtējumu veikšanā vides jomā, uzskatot, ka šāda pieredzes apmaiņa ir ļoti efektīvs dalībvalstu kapacitātes celšanas instruments.
- 2018. gadā uzsākts Latvijas vides snieguma novērtējuma (*Environmental Performance Review*) process, kas ir viens no obligātajiem izvērtējumiem visām OECD dalībvalstīm. Saskaņā ar Latvijas un OECD savstarpēji saskaņoto laika grafiku, Latvijas vides snieguma novērtējums noslēgsies ar ziņojuma publicēšanu 2019. gada rudenī. Plānots šī procesa atziņas un ieguvumus integrēt Nacionālā attīstības plāna izstrādē nākamajam plānošanas periodam, kā arī vides politikas plānošanas dokumentos. VARAM vadībā ir izveidota starpministriju sadarbība šī procesa ieviešanai, un ir jau sagatavotas atbildes uz OECD anketu vairāk nekā 200 lapaspušu apjomā.
- OECD Darba grupās par klimatu, investīcijām un attīstību klimata jautājumiem ietvaros gūtas noderīgas idejas Latvijas klimata politikas ieviešanas pilnveidošanai īpaši jomās, kas skar pielāgošanos klimata pārmaiņām, virzību uz oglekļa mazietilpīgas attīstību un indikatoru identificēšanu tās sasniegšanā, enerģētikas sektora dekarbonizāciju (barjeras un stimulus), zaļo infrastruktūras projektu attīstīšanu un iekļaujošus klimata pasākumus pilsētās.
- Kopā ar citu ministriju pārstāvjiem VARAM iesaistījās 2018. gada 30.-31. maija OECD Ministru Padomes ikgadējās sanāksmes gatavošanā un sekmīgi īstenoja līdzpriekšsēdētāja pienākumus saistībā ar paziņojuma un citu dokumentu sagatavošanu un diskusiju vadīšanu aprites ekonomiku jautājumos. VARAM saturiskais ieguldījums sniegts tādās multilaterālās politikas jomās kā klimata pārmaiņas, zaļais finansējums, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, resursu efektivitāte un aprites ekonomika.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Vides politikas komiteju:

- Vides un ekonomisko politiku integrācija, ilgspējīgas nodokļu politikas veidošana;
- Atkritumu apsaimniekošana un resursu produktivitāte (aprītes ekonomikas monitoringa mehānismu izveide, pārtikas atkritumu apsaimniekošana);
- Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un ekosistēmas pakalpojumi;
- Vides monitoringa datu izmantošana un vides snieguma pārskati.

Ķīmikāliju komiteja

- OECD Ķīmikāliju komitejas darba kārtību veido pēdējo gadu aktualitātes drošas ķīmisko vielu pārvaldībā - efektīva nozares politikas nodrošināšana, noteiktu ķīmisko vielu un izstrādājumu (tostarp, plastmasas izstrādājumu) risku izvērtēšana, starpnozaru sadarbības veicināšana.
- OECD Vides, veselības un drošības (EHS) programmas ietvaros īstēnotie ķīmisko vielu pārvaldības politikas pārskati, pētījumi un labākās prakses analīzes piemēri ir paplašinājuši izpratni par globālās sadarbības nozīmīgumu drošas ķīmisko vielu pārvaldības nodrošināšanā, ķīmisko vielu lomu aprītes ekonomikā, starpnozaru sadarbības veicināšanu.

- Latvija ir sniegusi informāciju OECD ziņojumam par izmaksu samazināšanu ķīmisko vielu pārvaldībā, tādējādi sniedzot savu ieguldījumu ķīmisko vielu pārvaldības harmonizācijā.
- 2018. gadā tika nodrošināta dalība OECD Globālajā vides forumā par plastmasu apriti ķīmisko vielu kontekstā, tika uzsākta diskusija par ilgtspējīgas plastmasu izstrādes, izmantošanas, aprites kritērijiem, to sasaisti ar reālpolitiku, sabiedrības uzmanības paaugstināšanu.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Ķīmikāliju komiteju:

- starptautiskās ķīmisko vielu pārvaldības attīstības nodrošināšana pēc 2020. gada;
- jauno ķīmisko vielu pārvaldības iniciatīvu īstenošana - nanomateriālu un nanotehnoloģiju, endokrīnās sistēmas grāvējvielu, vidē noturīgo farmācijas piesārņotāju risku novērtēšana un pārvaldība;
- ekonomisko instrumentu integrācija ķīmisko vielu pārvaldībā.

Digitālās ekonomikas politikas komiteja

- Dalība OECD Digitālās ekonomikas politikas komitejā un saistošajās darba grupās ir sniegusi noderīgas idejas un labās prakses piemērus Latvijas informācijas sabiedrības politikas ieviešanas pilnveidošanai. Ievērojot digitālo tehnoloģiju straujo attīstību, OECD ieguldītie resursi digitālās jomas izpētē, analīzē un plānošanā ir neaizstājami.
- OECD sniegtie ieteikumi dod iespējas paskatīties uz dažādām nacionālām aktivitātēm horizontālā griezumā. Latvijā līdz šim nav veikti pārnozaru digitālās jomas ietekmes izvērtējumi. Strauji augošā digitālā joma sniedz iespējas, kas var sekmēt gudru attīstību, un OECD tam dod unikālu pieredzi un prakses apmaiņas iespējas.
- Digitālās ekonomikas prioritāte ir OECD veiktie izvērtējumi *Going Digital* projekta ietvaros. OECD šobrīd strādā pie digitālās jomas ietekmes izvērtējumiem un gatavo vairāk nekā 70 ziņojumus, kas sniegs novērtējumu par vairākām nozarēm un digitalizācijas ietekmi uz tām.
- VARAM turpina līdzdarboties OECD digitālajā horizontālajā projektā (*OECD Going digital*), kura mērķis ir izveidot ietvaru, lai nākotnē palīdzētu veidot digitālās transformācijas valstīs, un kas ir būtisks sabiedrībai, lai integrētos straujajā digitālās vides attīstībā. Projekts darbojas kopš 2017. gada, un tā mērķis ir palīdzēt politikas veidotājiem labāk izprast digitālās transformācijas procesus, attīstīt un ieviest tādu politikas ietvaru, kas veicina pozitīvu un iekļaujošu digitālo ekonomiku un sabiedrību. Latvijai minētā dalība sniedz pieredzi un iespējas iegūt analīzi par pārnozaru horizontālām ietekmēm uz / no digitālās vides. Latvija ir iesaistījusies un devusi vērtējumu par vairākiem OECD sagatavotajiem ziņojumiem.
- Tāpat dalība OECD rīkotajos pasākumos (piemēram, dalība OECD *eLeader*, OECD *Forum*) ir sniegusi iespēju iepazīties un dalīties pieredzē ar dažādu valstu digitālās jomas speciālistiem, kas ir nozīmīgi Latvijai. OECD foruma tēma un liela daļa no sesijām bija veltītas tieši digitalizācijai un tās ietekmei.
- OECD definētās rekomendācijas digitālās ekonomikas jomā ir ieviestas. Nepieciešamība sagatavot izpildes ziņojumus nav.

- OECD ir uzsācis pārskatīšanas procesu vairākām ar digitalizāciju saistītām rekomendācijām, pārskatot to aktualitāti. Tiek plānots izstrādāt arī jaunas digitalizācijas rekomendācijas, kas saistītas ar maksliģā intelekta attīstību.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Digitālās ekonomikas politikas komiteju:

- Digitālo jautājumu horizontālie projekti (izvērtējums par digitālās jomas ietekmi nozarēs);
- Digitālās transformācijas jautājumi;
- Dato virzītas ekonomikas attīstība un datu inovācijas.
- Digitālās drošības jautājumi;
- Digitālo prasmju attīstība.

Reģionālās attīstības politikas komiteja

- Dalība OECD Reģionālās attīstības komitejā Latvijai nodrošinājusi iespējas apmainīties ar labo praksi tādās jomās kā ekonomiskās izaugsmes veicināšana reģionos, t.sk. inovatīvi pārvaldes risinājumi, atbalsta instrumenti, kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgspējīgas teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, kā arī teritoriju attīstības analīze, monitorings, datu pieejamība.
- Minētā pieredze un citu valstu labā prakse tiek izmantota, definējot reģionālās politikas uzstādījumus pēc 2020. gada.

Vietējās ekonomikas un nodarbinātības attīstības programma (LEED)

- Dalība OECD LEED sanāksmēs Latvijai nodrošinājusi iespēju apmainīties ar labo praksi attiecībā uz ekonomikas veicināšanu reģionālajā un vietējā līmenī, iekļaujošu izaugsmi, aktuālajām tendencēm nodarbinātībā un nodarbinātības stimulēšanu, prasmju attīstīšanu, kapacitātes stiprināšanu, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību un nodarbinātības pieaugumu pašvaldībās.
- Minētā pieredze un citu valstu labā prakse tiek izmantota, definējot reģionālās politikas uzstādījumus pēc 2020. gada.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Reģionālās attīstības politikas komiteju un Vietējās ekonomikas un nodarbinātības attīstības programmu (LEED):

- ekonomiskās izaugsmes veicināšana vietējās pašvaldībās un reģionos, t.sk., inovatīvi pārvaldes risinājumi, atbalsta instrumenti;
- kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgspējīgā teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā;
- teritoriālās attīstības analīze, monitorings, datu pieejamība.

Publiskās pārvaldības komiteja

- Būtiskākās darba prioritātes ir valsts pārvaldes reformas, valsts pārvaldes cilvēkresursu, tajā skaitā augstākā līmeņa vadītāju, attīstība un kompetences, godprātīgums, atvērtā pārvaldība, inovācijas publiskajā sektorā, e-pārvalde, publiskie iepirkumi, valsts budžeta

pārvaldība.

- Publiskās pārvaldības komitejas Publiskā sektora nodarbinātības un vadības darba grupas uzmanības centrā ir valsts pārvaldē nodarbināto, tajā skaitā augstākā līmeņa vadītāju, kompetenču un prasmju attīstība. Par šo tēmu pārskata periodā OECD izdevis publikāciju “Prasmes augsta snieguma civildienestam”²¹.
- Publiskās pārvaldības komitejas ietvaros pārskata periodā norit darbs pie jauna OECD juridiskā instrumenta - OECD padomes rekomendācijas par publiskā sektora līderību un spējām. Šīs rekomendācijas mērķis ir veidot vērtībās balstītu valsts dienestu, tajā skaitā augstākā līmeņa vadītājus, un veicināt uzticamu, uz rezultātu orientētu, kā arī elastīgu un uz pārmaiņām reaģēt spējīgu valsts dienestu.²² Pašreiz šīs rekomendācijas projekts ir nodots publiskai apspriešanai un sagaidāms, ka to skatīs Publiskās pārvaldības komitejā 2018. gada novembrī.
- Publiskās pārvaldības komitejas Publiskā sektora inovāciju observatorijas (*Observatory of Public Sector Innovation – OPSI*) mērķis ir apkopot un popularizēt labo praksi OECD dalībvalstīs, ieviešot inovācijas un inovatīvas pieejas publiskajā sektorā. OPSI Latvijas nacionālais kontaktpunkts ir Valsts kanceleja. Ikviens var iesaistīties OPSI, reģistrējoties OPSI tīmekļvietnē.²³
 - 2017. gada 20.-21. novembrī OECD notika plaša starptautiska konference “*Innovations in Government: the New Normal*”, kas deva iespēju uzzināt, kā OECD valstīs publiskajā sektorā tiek ieviestas inovācijas un kādi ir ieguvumi. Pārskata periodā OECD ir izdevusi pētījumu “*Fostering Innovation in the Public Sector*”²⁴ ar metodiskiem ieteikumiem, kā veidot atbalstu inovāciju ienākšanai valsts pārvaldē, kā arī ir apkopoti vairāki konkrēti inovāciju valsts pārvaldē labās prakses piemēri.²⁵
 - OPSI ietvaros izstrādāts jauns OECD juridiskā instrumenta projekts – OECD publiskā sektora inovāciju deklarācija (*Draft Declaration on Public Sector Innovation*). Deklarācijas mērķis ir veicināt inovāciju ieviešanu publiskajā sektorā OECD dalībvalstīs, nodrošinot tam nepieciešamos resursus, attīstot prasmes, procesus un institucionālo atbalstu.
 - OPSI ietvaros jau trešo gadu izsludināts ikgadējs konkurss par labāko inovāciju publiskajā sektorā²⁶, kur var piedalīties arī Latvija. Nākamā OECD publiskā sektora inovāciju konference notiks 2018. gada 19. novembrī. Tajā tiks prezentēti veiksmīgākie inovāciju piemēri un oficiāli apstiprināta minētā OECD publiskā sektora inovāciju deklarācija.
- Publiskās pārvaldības komitejas jauna darba prioritāte ir – atvērtā pārvaldība (*open*

²¹ OECD (2017), Skills for a High Performing Civil Service, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris. Skatīt: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/skills-for-a-high-performing-civil-service_9789264280724-en

²² Publiskā apspriešana par šo rekomendācijas projektu, noslēdzās 14.09.2018. Skatīt: <http://www.oecd.org/governance/pem/online-public-consultation-draft-recommendation-on-public-service-leadership-and-capability.htm>. Tālāk projekts tiks nodots izskatīšanai Publiskās pārvaldības komitejā.

²³ Vairāk informācijas: <https://www.oecd-opsi.org>

²⁴ OECD (2017), Fostering Innovation in the Public Sector, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264270879-en>

²⁵ Embracing Innovation in Government: Global Trends 2018. <https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2018/03/Embracing-Innovation-2018-Web-Version.pdf>

²⁶ OECD. OPSI. Call for Innovations 2018: <https://oecd-opsi.org/call-for-innovations-2018>

government). OECD padome 2017. gada 14. decembrī pieņēma Publiskās pārvaldības komiteja izstrādāto OECD padomes Rekomendāciju par Atvērto Pārvaldību. Tāpat Latvija šajā laikā iesaistījās 2017. gadā Somijas vadībā izveidotajā OECD atvērtās pārvaldības ekspertu grupā. Šīs grupas 6.sanāksmē 2018. gada 26. jūlijā tika iezīmēti divi galvenie nākotnes OECD darba virzieni – izstrādāt atvērtās pārvaldības instrumentu kopumu (dažādu *toolkit meta-repository*) un atvērtās pārvaldības indikatorus (*Open Government Indicators*).

- Publiskās pārvaldības komitejas uzmanības centrā ir arī tēma - kā atjaunot iedzīvotāju uzticēšanos valsts institūcijām un to spējai atbildēt uz šodienas pasaules izaicinājumiem. 2018. gadā OECD publicēja vadlīnijas uzticēšanās mērīšanai (*OECD Guidelines on Measuring Trust*),²⁷ kas ir pirmais mēģinājums izstrādāt starptautiski salīdzināmus indikatorus uzticēšanās mērīšanai, kuras var izmantot oficiālajā statistikā nacionālā līmenī.
 - Lai stiprinātu uzticēšanos valstij, OECD ieskatā ir svarīgi šādi priekšnosacījumi – veidot pierādījumus balstītu, proti, pārdomātu un objektīvos faktos balstītu, lēmumu pieņemšanas procesu (*evidence-informed decision-making*), kā arī veicināt valsts politikas izvērtēšanu (*policy evaluation*). Tās ir divas tēmas, pie kurām OECD aizsāka strādāt pārskata periodā un turpinās nākamajos divos gados.
- Publisko iepirkumu jomā OECD pārskata periodā veicis pētījumu par publisko iepirkumu izmantošanu sektora inovācijām (“*Public Procurement for Innovation: Good Practices and Strategies*”).
- Valsts budžeta pārvaldības jomā Latvija piedalās Publiskās pārvaldības komitejas Vecāko budžeta amatpersonu darba grupā (*Senior Budget Officials-SBO*), t.sk., par jautājumiem, kas attiecas uz dzimumu vienlīdzības ievērošanu budžeta veidošanā (*gender budgeting*).

Labās prakses un rekomendāciju ieviešana

- 2018. gada maijā Latvija bija pārstāvēta arī Publiskā sektora nodarbinātības un vadības darba grupas seminārā par darbinieku iesaistīšanos. Seminārā tika prezentēta Latvijas labā prakse - Valsts kancelejas sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu 2018. gada aprīlī veiktā līdz šim plašākā valsts pārvaldē nodarbināto iesaistīšanās aptauja. Šī aptauja, kurā piedalījās 5066 valsts pārvaldē nodarbināto, ļāva noskaidrot to viedokli ar līderību, komandas darbu, atlīdzību un ikdienas noslodzi saistītos jautājumos, kā arī uzzināt, kāda ir to motivācija strādāt valsts pārvaldē. Regulāri veikt šādas aptaujas ir uzskatāms par labo praksi OECD dalībvalstīs.
- 2018. gada martā OECD notika kopīga Publiskā sektora nodarbinātības un vadības darba grupas un OECD Vecāko amatpersonu godprātības jautājumos tīkla sanāksme. Tās laikā tika pārrunāts, kā veidot valsts pārvaldes vērtībās un vienotā izpratnē par ētiskumu un godprātīgumu balstītu valsts pārvaldi, kā ikdienā integrēt vērtības un ētiku cilvēkresursu attīstības politikā, inovāciju ieviešanā valsts pārvaldē un darbā ar augstākajiem vadītājiem. Sanāksmes rezultāti tiek izmantoti Valsts kancelejas darbā, izstrādājot

²⁷ OECD (2017), *OECD Guidelines on Measuring Trust*, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264278219-en>

vienotās vērtības un ētikas principus valsts pārvaldei Latvijā.

- OECD darbs publiskā sektora inovāciju jomā deva impulsu šo tēmu aktualizēt arī Latvijas valsts pārvaldē. Rezultātā Valsts kancelejas Augstāko līmeņa vadītāju attīstības programmas²⁸ 2019. gada tēma būs inovācijas un eksperimenti publiskajā sektorā.
- Piesaistot Eiropas Komisijas jaunizveidotās Strukturālo reformu atbalsta programmas finansējumu, Valsts kanceleja 2018. gada oktobrī sāk īstenot projektu “ExCeL! – Izcilība Latvijas simtgadei!”. Valsts kancelejas vadībā tiks izveidotas trīs starpdisciplināras inovāciju laboratorijas: administratīvā sloga mazināšanai, stratēģiskai valsts pārvaldes cilvēkresursu vadībai un vienotas valsts pārvaldes reputācijas un tēla izveidei. Projekta izpildē notiks arī sadarbība ar OECD Publiskās pārvaldības komitejas ekspertiem.

Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība

- Darba grupas darbības galvenās prioritātes 2017. un 2018. gadā saistītas ar:
 - pētījuma izstrādi par godīga un atbildīga biznesa prakses un pretkorupcijas pasākumu īstenošanu valsts kapitālsabiedrībās un atbilstošu pretkorupcijas un godprātīgas uzņēmējdarbības vadlīniju izstrāde;
 - starptautiskos darījumos iesaistītu valsts kapitālsabiedrību darbība un informācijas atklātība (paredzot izstrādāt globālu informācijas atklāšanas standartu starptautiskā mērogā aktīvām valsts kapitālsabiedrībām) konkurences neitralitātes principa kontekstā;
 - OECD paplašināšanās process, kura ietvaros notika Lietuvas un Kostarikas izvērtējuma ziņojumu izskatīšana slēgtajās darba grupas sēdēs;
 - privatizācijas prakses rokasgrāmata (*Privatisation Primer*) izstrāde.

Latvijai nozīmīgas prioritātes OECD Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības un privatizācijas prakses darba grupas turpmākajā darbībā:

- privatizācijas labākās prakses izpēte, ņemot vērā, ka tiek turpināta valstij piederošo mazākuma daļu privātajās kapitālsabiedrībās atsavināšana, kā arī ir uzsākta diskusija par valsts kapitālsabiedrību akciju iespējamo kotēšanu biržā un iespējamu obligāciju emisiju kapitāla piesaistei;
- OECD pretkorupcijas un godprātīgas uzņēmējdarbības vadlīniju izstrāde, ņemot vērā OECD veiktā pētījuma par godprātīgas uzņēmējdarbības prakses īstenošanu valsts kapitālsabiedrībās secinājumus.
- Kā iespējamās jaunās prioritātes 2019.-2020. gadam turpmākai izpētei izvirzītas izpētes veikšana par valstij piederošām finanšu institūcijām, to pārvaldību un līdzdalības tajās regulējumu, kā arī sub-nacionālajam līmenim un pašvaldībām piederošo kapitālsabiedrību pārvaldību.
- Ņemot vērā pašvaldībām piederošo kapitālsabiedrību nozīmīgo apjomu Latvijā un nepietiekami apzināto praksi pašvaldību kapitālsabiedrību veidošanā un pārvaldībā, kā iespējamu prioritāti turpmākajā darba grupas darbībā Latvija varētu atbalstīt pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības prakses izpēti, jo īpaši to vērtējot no līdzdalības kapitālsabiedrībā pamatojuma un konkurences neitralitātes principa nodrošināšanas viedokļa.

²⁸ Par Augstākā līmeņa vadītāju attīstības programmu: <https://www.mk.gov.lv/lv/content/augstaka-limena-vaditaju-attistibas-programma-0>

OECD rekomendāciju izpilde

- OECD 2017. gada martā Latvijai sniedza vairākas pēc iestāšanās rekomendācijas publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldības jomā:
 - padarīt stingrākus kapitālsabiedrību padomju neatkarīgo locekļu atlases kritērijus;
 - stiprināt kapitālsabiedrību padomju neatkarību un novērst tādu nosacījumu kā padomes pienākumu saskaņot ar akcionāru ieceļamās valdes sastāvu vai atsaukšanu iekļaušanu statūtos vai citos regulējošos aktos;
 - atcelt pienākumu saskaņot ar kapitāla daļu turētāju iepirkumus, kuru līgumsumma pārsniedz 142 000 euro, precizēt jēdziena “nefinansu mērķis” saturu un to izmaksu uzrādīšanu kapitālsabiedrību stratēģijās.
- 2017. gada 6. jūnijā MK izskatīja informatīvo ziņojumu “Par valsts kapitālsabiedrību darījumu, saistību un iepirkumu plānošanas un saskaņošanas kārtību un priekšlikumiem tās iespējamai pilnveidošanai”, ar kuru atzina par aktualitāti zaudējušu minēto rezolūciju un uzdeva kapitāldaļu turētājiem atcelt pašreizējo iepirkumu un saistību uzņemšanās saskaņošanas kārtību ar ministru ne vēlāk kā līdz 2017. gada 1. oktobrim. PKC ar 2018. gada 19. marta vēstuli lūdza visus valsts kapitāla daļu turētājus sniegt informāciju, vai kapitālsabiedrību statūtos ir veikti iepriekš minētie grozījumi, kā arī apliecinājumu, ka nepastāv nosacījumi padomei vai tās locekļiem saskaņot ar kapitāla daļu turētāju tādas jautājumus, kas atbilstoši likumam nav jāaskaņo ar kapitāla daļu turētāju, piemēram, valdes iecelšanas vai atsaukšana. Balstoties uz atbildes vēstulēs saņemto informāciju, PKC secināja, ka MK uzdevums kopumā ir izpildīts, kā arī novērsti apstākļi, kas varētu ietekmēt kapitālsabiedrību padomju tiesības neatkarīgi iecelt vai atsaukt kapitālsabiedrības valdes locekļus. Līdz ar to secināms, ka OECD rekomendācija attiecībā uz publiskas personas kapitālsabiedrību padomju neatkarības stiprināšanu lēmumu pieņemšanā ir izpildīta.
- 2018. gada 25. jūlijā Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdē tika izskatīts PKC izstrādātais vadlīniju grozījumu projekts “Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijas”, kuras papildinātas arī ar skaidrojumu jēdziena “nefinansu mērķi” saturam. Pēc apstiprināšanas vadlīnijas varēs izmantot vidēja termiņa darbības stratēģiju izstrādes procesā. Lai nodrošinātu kapitālsabiedrībām izvirzīto nefinansu mērķu izmaksu uzrādīšanu kapitālsabiedrību stratēģijās, vadlīnijas nosaka, ka specifiskie valsts noteiktie nefinansu mērķi stratēģijā norādāmi kā precīzi definēti kapitālsabiedrībai valsts ar tiesību aktiem vai līgumu uzdots uzdevums vai funkcija sabiedrības interešu īstenošanai, kam jānorāda to izpildes sagaidāmās izmaksas un šo izmaksu segšanas valsts finansēti avoti. Stratēģiju projektu saskaņošanas procesā PKC vērtē šo nefinansu mērķu izdevumu ietekmi uz izvirzītajiem finanšu mērķiem.
- Lai pilnībā ieviestu rekomendācijas, PKC ir sagatavojis informatīvā ziņojuma projektu “Par priekšlikumiem valsts kapitālsabiedrību pārvaldības pilnveidošanai”, kurā ietverti priekšlikumi, t.sk., arī par normatīvo aktu grozījumiem, lai pilnveidotu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību, t.sk., ieviestu OECD rekomendācijas. Informatīvo ziņojumu plānots izskatīt Valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības koordinācijas institūcijas padomes sēdē 2018. gada trešajā ceturksnī. Pēc

informatīvā ziņojuma izskatīšanas PKC uzsāks darbu pie konkrētu pasākumu īstenošanas, tai skaitā nepieciešamo normatīvo aktu projektu izstrādes, rekomendāciju ieviešanā.

Tūrisma komiteja

Komitejā tika apskatītas sekojošas tēmas:

- Četras lielākās tūrisma tendences:
 - Pieaugošais ceļotāju pieprasījums – augošais tūristu skaits, nākotnē paredzami taupīgāki tūristi (y un z paaudzes), futūristisko ceļotāju skaita pieaugums (vidējais slānis jaunattīstības valstīs);
 - Ilgtspējīga tūrisma attīstība – tūrisma pozitīvā ietekme uz visiem trīs ilgtspējas pīlāriem (vide, kultūra un ekonomika);
 - Tehnoloģiju ietekme – virtuālās realitātes augošā nozīme, nepieciešami tehnoloģiski apmācītāki darbinieki;
 - Ceļošanas mobilitāte – mobilāka un ceļošanai brīvāka pasaule, vai tieši pretēji – lielāki aizliegumi ceļošanai drošības apsvērumu dēļ.
- Investīcijas tūrismā:
 - OECD ieteiktie rīcības virzieni: investīcijas, kas veicina ilgtspēju, mazina sezonālītāti, veicina investīcijas digitālos tūrisma nozares risinājumos. Pētījums uzrāda vairākus izaicinājumus dalībvalstīs: ārvalstu investīciju piesaiste, investīciju patiesā efektivitātē, PPP, investīcijas digitālajā infrastruktūrā, sezonālītāte.
- OECD ir uzrunājusi Latviju ar lūgumu organizēt kādu no šīs vai nākošās budžeta programmas aktivitāšu semināriem. Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi jauno politikas iniciatīvu (budžeta pieprasījumu) 2020. gadam par summu 70 000 euro, lai 2020. gadā Rīgā organizētu OECD tūrisma konferenci/semināru.

Ārlietu ministrs

E.Rinkēvičs

Vīza: valsts sekretārs

A.Pelšs

Reinis Trokša
departamenta direktors
Ekonomisko attiecību un attīstības sadarbības politikas departaments

Anda Poro
Padomniece
OECD un ekonomiskās sadarbības nodaļa
Tālr.: 67016114, e-pasts: anda.poro@mfa.gov.lv